

V I E N Y B Ė

74 M. 13 N.

BROOKLYN, N. Y.

1960 M. KOVO (MARCH) 25 D.

TEL. APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

DABAR

JUOZAS TYSLIAVA

Įdomios, ar žinai, tos nusiginklavimo konferencijos (Genevoje) dalyvių kalbos.

Visos valstybės turi nusiginkluoti iki policijos. Vadinasi, tik policijai dar turėtų būti palikta: lazdos, šautuvai ir, gal būtų, ašarinės bombos.

Tuo tarpu Italijos atstovas, pasilypėjęs, sako, kad pasaulio taikai palaikyti, vis dėlto bus reikalinga tarpautinė kariuomenė...

Kitais žodžiais, prisipažįstama, kad be prievartos taika pasaulyje neįmanoma.

Bet kaip ilgai tokia, šautuvo durtuvu pasmeigta, taika tvers?

Ar sovietai, kurie bekalbėdami apie taiką pasigrobė Lietuvą ir kitas nepriklausomas Europos valstybes, šiandien yra kitokie, negu jie buvo Vengrijos sukilimo metu?

Deja, toks yra šiandieninis pasaulis. Ir kuo jis skiriasi nuo anų laikų, sakysime, nuo senovės Romos pasaulio? Tik prisiminkime lotynų posakį:

"Si vis pacem, para bellum."
(Nori taikos, ruoškis karui).

Kovodami dėl savo tautos laisvės, neprivalome pamiršti ir kitų mažųjų tautų laisvės troškimo.

Turiu galvoje Pirenėjų kalnuose gyvenančią baskų tautą, kurios epe, be kita ko, dainuojama apie tai, kaip senovės Romos legionai užėmė jų kalnus ir slėnis, bet neužėmė jų dvasios ir širdies...

Praėjo tūkstantčiai metų, baskų kraštą pasidalino ispanai ir prancūzai, bet kova dėl laisvės ties Biskajaus įlanka tebevyksta.

Tiesa, baskai, kaip ir mūsų senosios kartos veikėjai prieš pirmąjį pasaulinį karą, yra gana kuklūs savo reikalavimuose: jiems užtektų ir autonomijos...

Prancūzai su ispanais labai brangi na savo laisvę, bet kai tu jiems užsimeni, kad tokių pat laisvės teisių reikalingi ir baskai (bei bretonai), tai jie su tavim nenori net kalbėti.

Ypač dabar, generolo Franco valdomojoje Ispanijoje, yra spaudžiami ir persekiojami baskai.

Aną vakarą aš netikėtai patekau į Operetės choro repeticijas.

Repeticijos, kurios vyksta kiekvieną penktadienio vakarą Brooklyno Lietuvių Piliiečių Klubu salėje, faktiškai jau buvo baigtos ir choristai bei choristės, šnekučiuodami, sayo išdžiūvusias gerklės vilgė gaivinančiu skystimėliu.

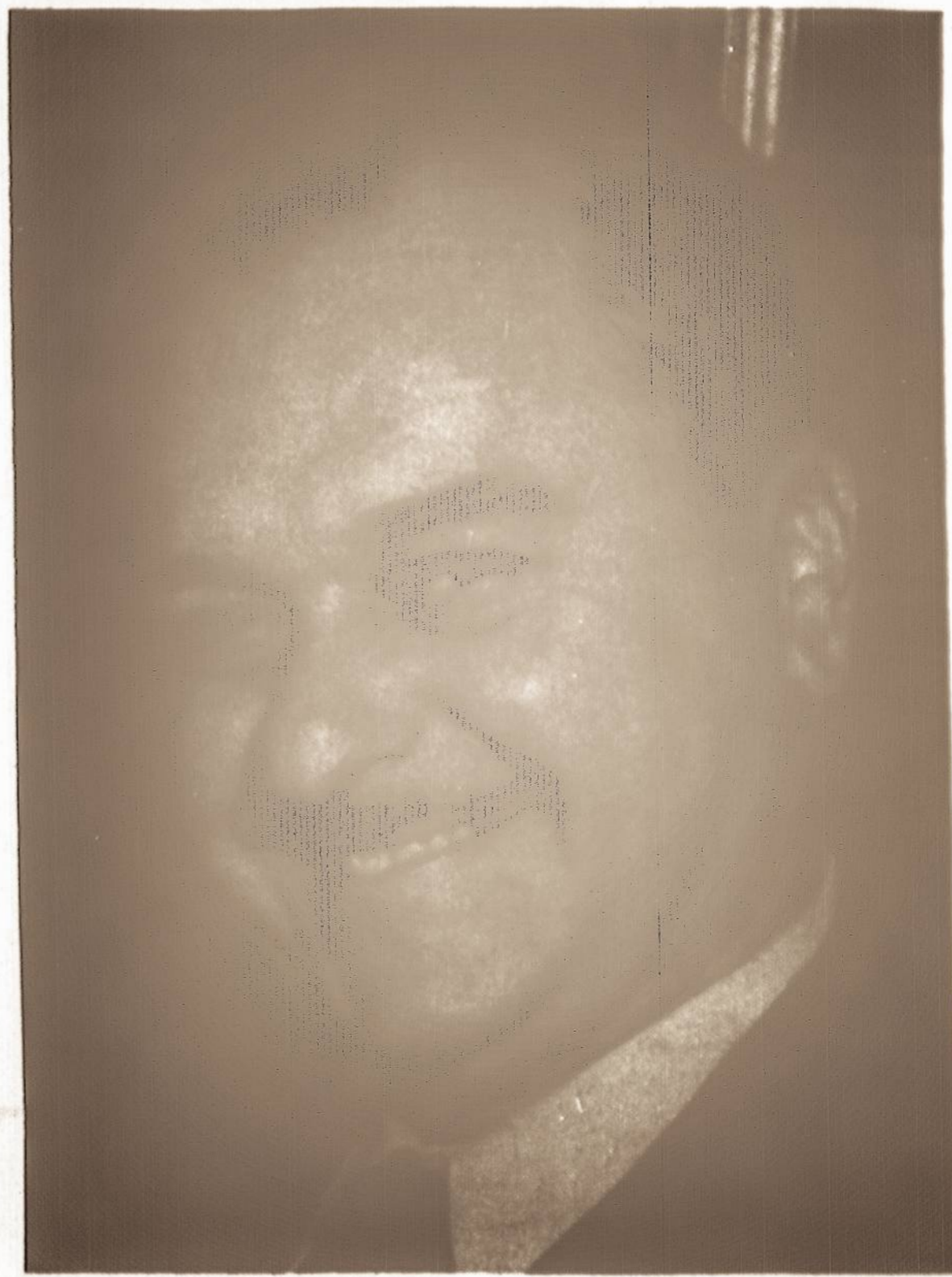
Atsiradęs šio lietuviškąjį dainai pasisventusio jaunimo tarpe, prisiminiau ir aną Vienybėje kilusį ginčą, būtent, kada iš tikrųjų Operetės choras buvo įsteigtas — prieš 50 metų, ar vėliau.

Kada šis choras būtų beįsteigtas, bet faktas lieka faktas, kad jis, lyg tas pasakiškas ugniakuras, buvo kurstomas iš kartos į kartą...

Tokių dainuojančių Lietuvos laisvės kovotojų, kaip šis muziko M. Cibo vadovaujamas choras, nėra per daug Amerikoje, ir ar mes, politinės veiklos azarto pagauti žmonės, juos deramai įvertiname?

Ir dabar, beveik po savaitės laiko, šis klausimas tebekvaršina mano galvą.

Mire Vitalis Bukšnaitis

Velionis Vitalis Bukšnaitis

Pereitą šeštadienį, kovo 19, mirė Vienybės skaitytojams gerai žinomas Vitalis Bukšnaitis. Velionis tebuvo 50 m. amžiaus, gimęs 1909 m. geg. 2 d. Mirties priežastis dar nėra galutinai išaiškinta, bet, spėjama, ji ištikęs staigus širdies smūgis. Automobilis kuriuo Bukšnaitis važiuavo šeštadienį, apie 4 v. p.p., rastas atsimusęs į medį, netoli mirusiojo namų, 111 — 02 111th St., S. Ozone Park, N. Y.

Giliai skausme ir liūdesyje liko velionio žmona Ona, sūnus Ričardas (su pirmąja žmona) ir tėvai, Pijus ir Pranė Bukšnaičiai. Jiems reikiama visų giliausia užuojauta.

Vitalis Bukšnaitis buvo vienas iš tų Amerikoje gimusių, augusių ir mokslus ėjusių lietuvių, kuriems kultūrinis veikimas visą gyvenimą buvo arti širdies. Velionis buvo ilgametis Vienybės bendradarbis, angliško skyriaus redaktorius ir skilties, "Take It Or Leave It," vedėjas. Buvo veiklus SLA narys, Amerikos Legiono Lietuvių Posto sekretorius ir kitų draugijų bei klubų veiklos dalyvis. Be to, buvo gabus scenos darbuotojas, ne kartą vaidinęs vadovaujamas roles įvairiuose pastatymuose. Ankstyvesniais laikais vaidinęs bei dainavęs lietuviškų operečių pastatymuose, pats režisavęs vaidinimams ir t. t. Turėjęs aiškius literatinius gabumus, gražų anglų kalbos stilių, nors ir gimtoji lietuvių kalba jam nebuvo svetima — jis ja kalbėjo ir rašė, kaip vienas iš Lietuvos atvykusiųjų. Tai buvo neabejotinas ir tėvų, ypač tėvo Pijaus Bukšnaičio, žinomo veikėjo ir literato, nuopelnas. Žodžiu, Vitalio asmenyje, lietuvių visuomenė, ypač

Amerikoje gimusieji, neteko išymaus kultūrininko, veikėjo ir vadovo.

Mirusiojo kūnas buvo pašarvotas Šalinsko laidojimo įstaigoje, Woodhavene. Karstas skendo gėlėse, gi velionio ginklo draugai — Amerikos Legiono Lietuvių Postas, pereito antradienio vakarą buvo susirinkę gedulo apeigoms. Laidotuvės, dalyvaujant artimiesiems ir gausiam būriui draugų bei pažįstamų, įvyko pereitą trečiadienį, kovo 23. Palaidotas — taip pat su karškomis apeigomis — Amerikos karių kapuose, Farmingdale, L. I. Velionis buvo antrojo pasaulinio karo veteranas, tarnavęs Amerikos laivyne.

Tebūnie jam, be laiko gyvųjų pasaulį palikusiam, lengva Amerikos žemė.

TRUMPAI

* Amerikos delegacija Genevos konferencijoje atmetė Sovietų pasiūlymą likviduoti užjūrio karo bazes, kaip pirmą žingsnį į nusiginklavimą. Sovietams buvo priminta, kad Amerikos kariuomenė užjūrio valstybėse esanti su tų kraštų šeiminių sutikimu, ko negalima pasakyti apie Sovietų kariuomenę kituose kraštuose...

* Adlai Stevensonas atvyko į Sao Paulo, Braziliją.

* Kaire, Egipte, pradėta organizuoti visų arabų tautų savanorių armija kovai už Alžirijos nepriklausomybę.

* Žemės drebėjimas Jugoslavijoje, netoli Albanijos sienos, sugriovė 2,382 namus, palikdamas 10,000 gyventojų be pastogės.

Tautinės Sąjungos keturių skyrių dešimtmetį minint...

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

ALEKSANDRAS MERKELIS, pereitą sekmadienį New Yorke įvykusiame Tautinės Sąjungos keturių skyrių dešimtmečio minėjime skaitęs paskaitą apie Vincą Kudirką. Be Vinco Kudirkos monografijos, Merkelis taip pat yra parašęs Antano Smetonos monografiją. Be to, Lietuvoje A. Merkelis parašė kan. J. Tumo Vaižganto monografiją, kurios antrąją laidą išleido J. Karvelio knygnas Chicagoje.

Lietuviai Kalifornijoje

Vladas Bakūnas

Kovo 20 d. Los Angeles arkivyskupas kardinolas McIntyre iškilmingose apeigose pašventino lietuviškosios Sv. Kazimiero parapijos mokyklą, kurioje dabar yra penki skyriai su 117 vaikų (19 lietuvių).

Mokyklos statyba kainavusi apie 75.000 dolerių. Ryšium su parapijos suteritorinimu buvo kalbama, kad lietuviai mokyklos statybos neremia, bet kaip iš parapijos paskelbto aukotojų (mokyklos statybai) sąrašo matyti - lietuviai yra prisidėję netik paprastomis aukomis, bet daugelis net ir stambiomis sumomis. Aukotojų sąrašas matosi stambių sumų ir prie kitataučių pavardžių.

Nors kvietimai į mokyklos šventinimo iškilmes atspausdinti vien tik anglų kalba, tai vis dėlto pasakytą, kad kviečia "... kunigai, seselės ir parapijiečiai Sv. Kazimiero Lietuvių Bažnyčios..."

Iškilnėse publikos, vietoj laukų tūkstančių - tesusrinko vos apie trejetą šimtų. Tam tikro, katalikiško komiteto akcija prieš kleboną - čia parodė pirmuosius savo rezultatus: iškilnėse lietuvių tedalyvavo vos kelios dešimtys, dauguma - kitataučiai. Lietuviškas boikotas šiuo kartu pasireiškė gana efektyviai. Bet tai ir viskas. Boikoto organizatoriams pagalbon atėjo dar ir ta aplinkybė, kad pasitaikė nepaprastai karšta diena ir dėl to pajūriuose judėjimas buvo kur kas gyvesnis negu pačiame mieste.

Los Angeles išvažiuoti) iš ryto nuvykau pas apylinkės pirmininką J. Ažuolaitį, su kuriuo greitomis apmetę visą posėdžio dienotvarkę, priėjome ir prie padėkos balliaus šeiminkėms. Pasiūliau, kad gal geriausiai būtų joms padėką pareikšti spaudoje. Padėką siūsti laikraščiams, kurie apie ballių skelbė ir kadangi už skelbimus nieko nepaėmė - tai už padėkos paskelbimą kiekvienam tų laikraščių pasiūsti po 5 dolerius. Tai, atsižvelgiant į daugelį apylinkės piniginių išpareigojimų, būtų bent "simbolinis" laikraščiams atsilyginimas. J. Ažuolaitis dėl to net ir nesuabejojęs pareiškė, kad "... koks čia klausimas, žinoma kad laikraščiams reikia atsilyginti...". Taip su pirmininku ir išsiskyrėme.

Grįžęs į Los Angeles vėl susisiekiu su juo ir išgirstu "siurpryzą", anot jo, kad "... mudu esame žiauriai nubalsuoti...". Pasirodo, posėdyje tas penkių dolerių (trims laikraščiams po penkis dol.) siūlymas nepaėjo. Dauguma valdybos narių nenorėdami duoti laikraščiams po penkis dolerius, nutarė šeiminkėms parašyti atskirus padėkos laiškus... Bet tai dar ne viskas: pats juokingiausias šiame nutarime momentas, tai kad prieš penkinę laikraščiams "klečiausiai" pasisakė valdybos narys, kuris pats už Bendruomenei atliekamus spaudos darbus patiekia tai pačiam valdybai riebias sąskaitas, o jam

gana "karšta" pritarė... pats Bendruomenės Apygardos Pirmininkas, kuris yra ir apyv-bos nariu.

Sitoki Bendruomenės apylinkės valdybos nutarimą turbūt galima laikyti "pavyzdiniu" - jie matomai bus sugalvoję ateityje apsieiti be lietuviškos spaudos pagalbos.

Sviesių lietuvių, apeldžiančių lietuviškus namus ir žengiančių į mišrias šeimas, skaičius didėja: šiomis dienomis šaunaus pobuvio D. ir B. Ralių namuose, kur dalyvavo arti pusšimčio svečių, metu buvo paskelbta apie jų jaunlaivos dukros Undinės sužadėtuves. Čia pat buvo pristatytas ir "būsimasis" - inžinierius M. Goulding. Undinė yra labai šviesi lietuvių, savo laiku, kol studijos ir "būsimasis" dar nebuvo "apsukęs galvos" labai aktyviai dalyvavo tautinių šokių grupėje, lietuvių studentų veikloje ir talkininkavo kitur - kur tik galėjo.

Neretai nusiskundžiama, kad lietuvių išteka už svetimtaučių. Gal ne visada dėl to reikėtų skystis. Turime juk gana pavyzdžių, kai jaunos šimtaprocentinės lietuviškos šeimos lietuviškam gyvenimui dingsta kaip akmuo vandenyje... Manau, kad tokių šviesių lietuvių kaip Undinė (arba paskutiniu laiku Pamataitytė, Bertulytė ir kt.) išėjimas į

UNDINĖ RAILAITĖ

amerikiečių inteligentų šeimas, tam "bendram lietuviškam reikalui" padeda daugiau, negu anas "šimtaprocentinių" pavyzdys.

Ta pačia proga Br. Ralla nupūtė 50 žvakių - atšventė gal kiek pavėluotą, pusės šimto metų amžiaus sukaktį: su gausiais sveikinimais, linkėjimais ir... užgėrimais.

Namų kaip nėra, taip nėra: užsimota net dveji - niekė negirdėti nei apie vienus. Teko nugirsti net tokių "padavimų" apie visuomeninius namus Los Angeles. Grupė lietuvių, nuširdžiai suinteresuotų, kad kokie nors lietuviški namai (visuomenės reikalams) būtų įgyti ir matydami, kad nei tautininkai nei bendruomenininkai

paskirai nepajėgia ką nors konkretaus apčiuopiamu laiku padaryti - kreipėsi į viens, dar valstybinį titulą tebešiojantį asmenį, prašydami savo autoritetu paveikti abi puses (tautininkus ir bendruomenininkus), kad jie vis dėl to susijungtų ir mėgintų įgyti namus vienerius ir tai galima greičiau. Tam tikslui buvo siūlyta, kad tas "autoritetas" sudarytų "komitetėlį", kuris sušauktų abiejų donų valdybas ir mėgintų jas "suplakti į viena". "Autoritetas" esą tam visiškai pritaręs, bet iniciatoriams pataręs dar kiek palaikyti, nes esą "... tikras dalykas, kad bendruomeniniame komitete greitai kilsių peštynės ir tada būsią galima lengvai susitarti". Matote - turime čia gerų diplomatų...

Svečiuose pas Liūtą Grinių

Neseniai su, visada foto aparatais ginkluotu, Leonu Bridžiu, Vienybės fotoreporteriu, pasukome iš didmiesčio kamšties į mažiau gyvenamus Kalifornijos plotus, tikėdamiesi ir ten rasti ramiau gyvenančių lietuvių. Pradžiai turėjome ir aiškų tikslą - stabtelėti pas buv. Lietuvos prezidento dr. K. Griniaus sūnų inž. Liūtą Grinių, kuris su šeima jau kuris laikas gyvena kiek toliau nuo Los Angeles, ir vis dažniau ir dažniau pradeda rodytis, atitūkdamas nuo darbo ir privačių reikalų, lietuviškame gyvenime. Gyvena jis virš 80 mylių nuo Los Angeles, Arlingtono mažame miestelyje, kurį galima skaičiuoti didesnio (vos virš 80,000 gyventojų) - Riverside miesto dalimi.

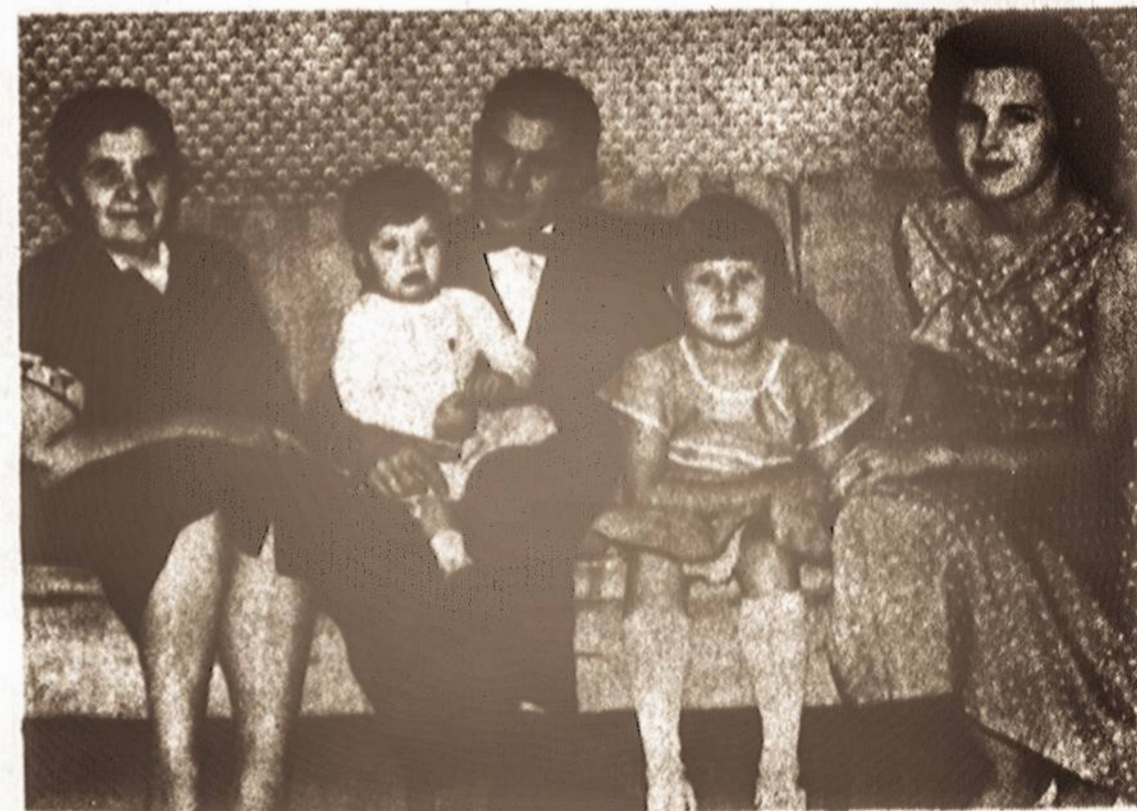
Radome visą šeimą, nors ponija Kr. Griniuvienė, Liūto motina, gyvena kitur - Downey, arti Los Angeles. Ji, kaip gallesdingoji sesuo (registered nurse), dirba ligoninėje, kuri vadinasi Rancho Los Amigos Hospital. Turėdama laiko - nuvažiuoja į Arlingtoną paviešėti sūnaus šeimoje. Taip buvo ir dabar, kai mudu su Leonu čia stabtelėjome.

Inž. L. Grinius be savo tiesioginių pareigų tarnyboje (dirba kaip inž. vienoje įmonėje, kuri atlieka svarbius karinius užsakyimus) - visą liuoslaikį, kiek jo lieka nuo šeimos reikalų, pats svenčia tėvo palikimo įgyvendinimui - buv. prezidento dr. K. Griniaus atsiminimų ruošimu spaudai. Tėvo rankraščių perrašymas ir taisyimas užima didesnę dalį Liūto liuoslaikio. Norima, kad atsiminimų antrasis tomas išvystų dienos šviesą šios vasaros

pradžioje, kitaip sakant, kad sutaptų su dr. K. Griniaus mirties dešimtmečio sukaktimi - s. m. birželio mėn. 4 d.

Kiek pasisekė mudviejų užsimojimas rasti daugiau lietuvių - sunku pasakyti, nes jų toliau neįėjome, bet apie juos sužinojome. Būtent, Riverside apylinkėje gyvena apie 20 lietuvių, ar lietuviškų, šeimų, kurios visos gerai įsikūrusios, kai

apie juos sužinojome.

L. Briedžio nuotrauka

is k. i. d.: Kristina Griniuvienė (buv. Lietuvos Prezidento dr. K. Griniaus našlė - inž. L. Griniaus motina), Aras, inžinierius Liūtas Grinius, dukra Audrė ir jaunoji Griniuvienė.

INŽINIERIUI ČESLOVUI MIKUCKIUI MIRUS

Inžinierių Jurgį Okunį ir šeimą užjaučia

ALIAS NEW YORKO SK.
Valdyba ir nariai

VIENYBĖ, 1960 m. kovo 25 d.

L. Briedžio nuotrauka

Grupė svečių neseniai įvykusiame Bendruomenės balluje, Los Angeles, Cal. Iš k. i. d. sėdi: B. Brazdžionis, dr. P. V. Raulinaitis, J. Kojelis, ponios Kojelienė, Lukšienė ir Railienė, Ch. Lukšis ir K. Liaudanskas. Stovi: Br. Ralla ir Vl. Bakūnas.

Lietuvių Bendruomenė nutarė pagerbti lietuvių rašytoją - Jurgio Gliados asmenyje. Numatyta gegužės 1 d. surengti literatūros vakarą, kurio metu turėsia progos pasirodyti netik pats laureatas (Draugo), bet ir kai kurie kiti rašytojai.

Kuriųjų pasitaiko netik lietuviškoje "politikoje", bet ir "provincijos smulkiuose reikalukuose" - organizacijų santykiuose su spauda. Visai čia pat, pačios Bendruomenės kieme... Vienybėje ir kituose laikraščiuose buvo gana apščiail rašyta apie Bendruomenės rengimą ir paskul jau surengtą pirmąjį kaukių ballių, kuris pavykęs gana gerai. Dėka propagandos spaudoje ir gausių šeiminkinių pastangų ir darbštumo. Būdamas valdybos nariu, bet negalėdamas dalyvauti apyskaitiniam posėdyje (tą dieną turėjau iš

STARKUS OPERUOJA MILIJONAIŠ DOLERIŲ

Zinomas lietuvis vertėjas į anglų kalbą, Lietuvių Dienų žurnalo angliškojo skyriaus redaktorius Miltonas Starkus turi atsakingas pareigas Kalifornijoje kaip Freeway (autostradų) asmuo. Su juo pasikalbėjimą įdėjo Santa Monica, Calif., leidžiamas laikraštis Evening Outlook kovo 9 d. Ten M. Starkus sako, kad freeway iš Los Angeles miesto iki pajūrio kainuos apie 18 milijonų dolerių. Tada susisiekiama tetrus vos keletą minučių, kai dabar reikiama važiuoti netoli valandos. Rašinyje duota daug skaičių, vis milijonais dolerių. Viršuje idėtas per pusę puslapio brėžinys, kokiomis vietomis eis toji freeway. M. Starkus yra uolus Vienybės skaitytojas. J.J.

Didelis operos pasisekimas

TRUBADŪRO PREMJEROS PUBLIKA BUVO ENTUZIASTIŠKAI NUSITEIKUSI. KUČIŪNAS IR SOLISTAI BUVO PLOJIMŲ IR OVACIJŲ LYDIMI. ANTRAS SPEKTAKLIS BUVO DAR GERESNIS. SPEKULIACIJOS DĖL LOZORAICIO LANKYMOŠI WASHINGTONE. PALAIDOTA DELLA KURAITIENĖ.

Vyrų choras Trubadūro operos pastatymo repeticijoje. V. Juknevičiaus nuotrauka

Ketvirta ta iš eilės Lietuviškos Chicago opera susilaukė didelio pasisekimo. 1,300 premjeros žiūrovų prieš kiekvieną veiksmą audringais plojimai pasitikdavo dirigentą Aleksandrą Kučiūną, jie nesigailėjo katučių ir ovacijų dainininkams. Asmeninį triumfą pergyveno vienybiečiams iš VIENYBES koncerto pažįstama Danutė Stankaitytė, kuri po šio spektaklio pakilo į mūsų nepakeičiamųjų dainininkų — Baro ir Brazio — klasę. Tiesa, jos dainavimui premjeroje profesionalinis kritikas galėtų padaryti kai kurių priekaištų, tačiau jiems nebuvo pagrindo po antro spektaklio. Dėl vieno negalima ginčytis — ji turi nuostabiai gražų ir galingą balsą! Kito nuostabaus grožio balso savininkas S. Baras premjeroje irgi galėtų susilaukti vieno kito kritikų priekaišto, tačiau plačioji publika tų dviejų dainininkų mielai klausytų visą naktelę. Vyrų choras, pasitelkęs naujų dainininkų premjeroje vietomis atrodė lyg ir kiek pasimėgtęs. Už tat Algirdas Brazis, kiek blankiau pasirodęs pereinamosios operos — Carmen — pastatyme, šį kartą žavėjo visu savo puikumu. (Nesėkmė ir jo nebuvo apleidusi: jis pražiopsojo vieną išėjimą į sceną!)

Nuostabiai gražiai pasirodė Alė Kalvaitytė, solistės karjerą pradėjusi lygiai prieš 25 metus Lietuvos valstybinėje operoje. Ji puikiai išpildė senos cigonės partiją, drąsiai jautėsi scenoje. Puikus "come back"! (Sėkmadienio spektaklyje tą vaidmenį turėjo A. Stempūžienė.). Kaip visados geras buvo Jonas Vaznelis, (antrame spektaklyje V. Lorentas).

Koks buvo bendras išspūdis, gali geriausiai parodyti faktas, kad ši premjera Antano Rūdžio pakviestas Chicago Tribune rengiamų Chicagoland Musical Festivalių direktorius Philip Maxwell, (Chicago Tribune ir New York News viceprezidento brolis) ne tik išsėdėjo iki premjeros galo, bet po spektaklio nuėjo į užkulius pasveikinti Stankaitytės bei kitų dainininkų ir dalyvavo A. Rūdžio greitomis suruoštoje A. Kučiūno garbei "party."

Jis buvo nepaprastai nustebęs pamatęs tokio lygio operos pastatymą 15 mylių nuo miesto centro! Reikia pastebėti, kad Chicago Tribune jau seniai suka sau galvą kaip pagyvinti miesto muzikinį gyvenimą. Lietuvių operos pastatymas patarnavo įrodymu, kad ir vietinėmis jėgoms galima patiekti imponantinių dalykų. Komplimentų nesigailėjo ir kitas įtakingas svečias Chicago Grand Parko koncertų (vasaros metu) menadžeris Larsen.

vai išpirkti visus trūkumus vaidyboje. Antra vertus, čia net 8 kartus turi patsikeisti scenovaizdis. Su nuomotom dekoracijom šį kartą būtų sunku išsiversti, nes Marijos mokyklos salės scena sunkiai leistų jas greitai pakeisti. Todėl dailininkas V. Virkau pats nupaisė dekoracijas. Pirmuose dvejuose veiksmuose jis kukliomis priemonėmis labai gerai išsprendė jam atitekusį uždavinį. Bet paskutiniuose veiksmuose jis buvo, šių eilučių autoriaus

TRUBADŪRAS

G. Verdi 4 veiksmų opera, Chicago Lietuvos Vyrų choro "Vytis" statyta kovo 19 d. Marijos aukšt. mokykloje. Veikė:

Leonora, Aragono hercogaitė	Danutė Stankaitytė
Azucena, cigonė	Alė Kalvaitytė
Inez, Leonoros palydovė	Kristina Bartulienė
Manrico, trubadūras	Stasys Baras
Di Luna, grovas	Algirdas Brazis
Ferrando, sargybos kapitonas	Jonas Vaznelis
Ruiz, Manrico draugas	Julius Savrimavičius
Cigonas	Bronius Maciukevičius
Pasiuntinys	Vaclovas Momkus

Dirigavo Aleksandras Kučiūnas. Režisoriai K. Oželis, chormeisteriai: A. Gečas, Alice Stephens ir A. Linas. Dailininkas V. Virkau.

(Koks skirtumas tarp lietuvių operos ir kitų vietinių, neskaitant, žinoma, Lyric operos, kuri verčiasi importuotom išmokybėm, operos pastatymų gali, pavyzdžiui, paillustruoti toks palyginimas. Užperitą sekmadienį, kaip VIENYBES skaitytojai jau žino, kita mūsų žinoma dainininkė P. Bičkienė dainavo Toscos partiją vienos privačios dainavimo studijos pastatyme. Jis įvyko salėje, kurioje telpa vos keturi šimtai žiūrovų ir kuri neturi atskiros vietos orkestrui, o scenoje sunku apsukti. Orkestrą ten sudarė 12 žmonių, tuo tarpu kai Kučiūnas dirigavo 29 žmonių orkestrui.)

Antras spektaklis, sekmadienį kovo 20 d. praėjo daug geriau. Visi dalyviai scenoje jautėsi saugiau ir dainavo jaučiamai pakeltu ūpu.

Kaip žinia, "Trubadūras" yra tos rusišios opera, kur dainavimų gali leng-

nuomone, per daug pripaisęs, vertėjo geriau griežčiau laikytis pirmųjų veiksmų stiliaus, atrodytų vieningiau.

(Nukelta į 9 psl.)

Paskutinis min. St. Lozoraicio viešėjimas Washingtonė sukėlė įvairių spekuliacijų. Tuo tarpu kai jo šalininkai teigia, kad jis Washingtonė buvęs tam, kad pravedus dr. Bačkio perkėlimą iš Paryžiaus į Washingtoną, jo priešai tvirtina, kad jis lankėsi tam, kad prieš tą perkėlimą protestavus. Dirvos vedamasis, kuriame reikalaujama, kad visi "veiksniai" atidengtų savo kortas B. Gaidžiūnui, neišskiriant ir diplomatų, Chicagoje komentuoja mas ta prasme, kad Rastenio — Gaidžiūno grupė yra pasipiktinusi diplomatijos šefu už tai, kad jis nesiteikė jos painformuoti apie savo planus.

Della Kuraitienė, 57 metų amžiaus mirusi nuo širdies smūgio kovo 16 dieną.

Pereitą seštadienį Chicago Tautinėse kapinėse buvo palaidota Della (Adele) Kuraitienė, žinomo auto prekybininko, keliautojo ir visuomenės veikėjo Dan Kuraičio staiga mirusi žmona. Ją palydėjo per 100 automobilių vilkstinė. Atsisveikinimo kalbas pasakė dr. P. Grigaitis ir M. Vaidyla.

VIENYBĖ
Lithuanian Weekly Established in 1886
 Juozas Tysliava, Editor and Publisher
 192 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y.
 Telephone: APplegate 7-7257
 Vytautas Meskauskas, Associate Editor
 2625 S. Harvey, Berwyn, Illinois
 Entered as Second Class Matter October 23, 1907
 at the Post Office of Brooklyn, New York
 Subscription rate: \$7.00 for one year.
 Advertising rates on application

Daug ko nesitikima

Vadinama viršūnių konferencija Paryžiuje, palyginti, dar toli, bet atsakomingi asmenys jau dabar tuo klausimu ne kokios nuomonės. Pavyzdžiui, Valstybės sekretorius Herteris pareiškė:

"Atvirai prisipažinsiu, aš nesu per daug optimistiškas tikėti, kad viršūnių konferencija duotų didelių vaisių, ir todėl neišmintinga sudėti visas viltis į ją."

Reikia atsiminti, kad šį pareiškimą Herteris padarė ne spaudos konferencijoje, bet Senato užsienio reikalų komisijos posėdyje, svarstant prezidento Eisenhowerio užsienio valstybėms remti 4,175,000,000 dolerių programą.

Valstybės sekretorius aiškiai pasakė, kad jeigu Amerika neatsižvelgs į savo sąjungininkų reikalus, tai jie neišvengiamai pateks komunistų kontrolei.

Iš kitos pusės, bet kokia pagalba užsienio valstybėms yra pigesnė, negu bet koks karas. Tai parodė kad ir tas pats Korėjos karas, kuris faktiškai dar ir dabar nėra likviduotas.

Kaip ten bebūtų, bet neatrodo, kad dabartinėmis sovietų kalbomis apie tai ką Washingtono daug kas būtų linkęs nuoširdžiai tikėti.

Dailininko Galdiko paroda

Pereitame Vienybės numeryje buvo trumpai pranešta apie dailininko Adomo Galdiko darbų parodą, būtent, kad ji atidaryta Feigl galerijoje, 601 Madison Ave., New Yorke. (Paroda tęsis iki kovo 31 d. ir atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 10 v. r. iki 6 v. v.)

Dail. Galdikas yra vienas iš pačių žymiausių mūsų meno kūrėjų Amerikoje, ir ši jo paroda nėra eilinis įvykis. Todėl kiekvienas lietuvis, meno mėgėjas turėtų ją aplankyti.

Šia proga verta prisiminti Petro Rimšos darbų parodas Amerikoje. Su koku entuziazmu senieji Amerikos lietuviai tada lankė Rimšos parodas! Dabar, kai su dailininkais ir kitais Lietuvos meno kūrėjais į Ameriką atvyko tūkstančiai inteligentų, to entuziazmo lyg ir pasigendama... Kodėl? Ar todėl kad kartu su tų inteligentų mase į Ameriką taip pat atvyko "masė" dailininkų?

Kaip ten bebūtų, bet atrodo, kad senieji Amerikos lietuviai daugiau domėdavosi mūsų dailininku darbais, negu naujieji ateiviai. Tik prisiminkime anas Antano Olio iniciatyva rengtas lietuvių dailės parodas Amerikoje... Kitų kolonijų lietuviai net ekskursijomis jas lankydavo.

Tai sakydami, mes nuoširdžiai tikime, kad ir šią dail. Adomo Galdiko parodą New Yorke aplankys ne vieni ki-

Svetimos spaudos skiltyse

Anksčiau ar vėliau, vyras tenka moterei

Poetai, sakoma, turi būti kitoniški kad ir nežmoniški. Newsweek bendradarbis matėsi su dabar Italijoje gyvenančiu amerikiečių poetu Ezra Poundu, kuris gyvenime iš tikrųjų buvo kitoniškas. Jo talentą paliudija žinomi poetai: anglas T. S. Elliott ir amerikietis Archibald MacLeish. Bet karo metu Poundas mus per radiją iš Italijos ragino sekti Mussolini ir Hitlerį. Jie jūsų vadai, sakė Poundas. Po karo todėl jį teisė kaip krašto išdaviką ir padėjo dvylikai metų į pamišėlių prieglaudą. Po to paleido žmonos atsakomybei. Jis sako: "Anksčiau ar vėliau, visi vyrai patenka savo žmonių globali ir atsakomybei..."

Moderninio gyvenimo negerovė - "gyvenimas iš pinigų", kuriuo, sako, ypač užsiima jo nemėgiami "žydai". Iš prieglaudos, sako, Italijon pas dukterį jos pilyje gyventi šovęs, kaip "korka iš šampano butelio", bet neradęs ko tikėjosi. Jau pradeda ilgtis tėvynės (jis 74 metų amžiaus). Pasaulis, sako, labai pasikeitęs: niekas nebekalba apie senąją garbingąją amerikietišką demokratiją (Jeffersoninę), o ir bendrai nieko rimto nekalba. "Rašau, dar, bet jau sunkiai - negaliu eilutės baigti".

Karvės mielos, nes mano...

New Yorke einąs East Europe žurnalas iš vengrų literatūros savaitraščio Elet es Irodalom cituoja šio bendradarbio atsilankymą į Menfosanako kolchozą. Raudona diktatūra dabar vengrus vėl į kolchozus grūda. Čia komunistas miestelėnas radęs

naujai pastatytoje karvidėje (geriausiame to kolchozo pastate) 96 karves, bet kelias negrįstas ir purvinas, nėra elektros, pašarą reikia rankomis nešti. Gera veikė tik automatinis šulinis. Laikraštiniui, tačiau, viskas atrodė puiku. Vienas kolchozninkų, į jį akimis dėbtelėjęs, tarė:

- Turėjau karvidę tik su keturiomis karvėmis ir man ji atrodė pulkesnė.

- Kodėl?

- Dėl to, kad karvės buvo mano.

Vyrai geležinės širdies?

Tas pats East Europe žurnalas cituoja slovaku komsomolo Smena vaizdą iš pasienio sargybinių gyvenimo ties Vakarų Vokietija:

Bavarijos paupy yra vieta merginoms maudytis. Gražios merginos. Jos nusirengia vis labai iš lėto, vieną drabužėlį po kito, iki pasilieka tik maudymosi kostiumuose. Tačiau ir tada dar ilgai nelina į vandenį. Ne. Jos ima vaikščioti iki vielių tvoros, už kurios stovi mūsų uniformuoti sargybiniai. Jos žingsniuoja taip kad tyčiomis parodytų apnuogę krūtis. Mūsų kalbos jos tik keletą žodžių temoka, bet viską pasako kūnu. Juk joms už tokią kalbą mokama. Labiausiai užsispyrusiai landi buvo viena mergina vardu Andula, kuri keletą metų mūsų vyrus savo kūno judesiais viliojo. Šiomet jos nebemato. Turbūt, kantrybės neteko. Mūsų visų mintį gerai pareiškė puskarininkis Kopalis iš Trnavo: "Jos visos mums visai nė motais!"

Vyt. Širvydas

Mums rašo

Kodel prie Bagdžiūno pavardės buvo prideta pavardė Borden.

Dažnai buvau klausiamas ir dabar dar retkarčiais kas nors užklausa, kodėl pavardė BORDEN buvo prijungta prie pavardės BAGDŽIŪNAS. Nutariau apie tai pranešti per spaudą.

Kada baigiau advokattūros mokslus (1923 metais) ir pradėjau vesti bylas teismuose, ilgai netruko susidurti su pavardės kėblumais. Amerikiečiai advokatai, su kuriais teko kasdien susidurti bylų reikalais, netik turėjo vargo ištartį pavardę Bagdžiūnas, bet dar daugiau vargo ją parašyti. Pavardę visai iškraipydavo. Vienas kitas teisėjas, prie kurių vesdavau bylas, pasikviisdavo mane į teismo kambarį ir, po ilgo draugiško pasikalbėjimo, patardavo man, kad patogumo dėlei, taip sutrumpinčiau savo pavardę, kad būtų lengviau ją ištartį ir parašyti. Šiais patarimais rimtai susidomėjau. Visai mėginau sutrumpinti pavardę BAGDŽIŪNAS, bet nepavyko. Galų gale nenorėjau sudaryti savo gražios lietuviškos pavardės. Nutariau palikti pavardę BAGDŽIŪNAS čielybėje ir prie jos pridurti antrą trumpą lengvai ištartiamą ir parašomą pavardę. Iš 20 parinktų pavardžių pasirinkau pavardę BORDEN, kurią visi galėtų lengvai ištartį ir lengvai parašyti.

Kad išvengus kokių nors nepermatomų legalių kėblumų, kreipiausi į teismą, Superior Court of Cook County, Illinois, bylos no. 44728, reikalaujamas man ir mano šeimai leisti pakeisti pavardę į JOHN BAGDŽIŪNAS BORDEN, Teismas patenkino mano prašymą, ir 1928 m. lapkričio 8 d. išdavė mano ir mano šeimos pavardės pakeitimo dekretą. Profesijoje, bylų vedimo reikaluose, praktiškumo dėlei, savo pavardę sutrumpinau į JOHN B. BORDEN. Tas paaiškina, kodėl prie Bagdžiūno pavardės buvo pridėta pavardė BORDEN.

tataučiai. Tiesa, Galdiko kūrybos genijus jau seniai yra pasiekęs kitataučių masę. Tai buvo jau anais Lietuvos nepriklausomybės laikais, kai jo parodos buvo rengiamos Paryžiuje ir kituose Vakarų Europos kultūros centruose. Galdiko kūrybos darbai jau seniai puošia kitų tautų muzėjus, todėl juo labiau mums, lietuviams, tenka juo didžiuotis.

ADVOKATAS JONAS BAGDŽIŪNAS BORDEN

Pavardės Borden priedas ne kiek nesumažino mano patriotizmo kovoje už Lietuvos laisvę. Einant 78 metų amžiaus, mano širdis nuolat plaka Lietuvos ministerio B. K. Balučio eilėmis įliedintomis į Lietuvos Laisvės Varpą:

Gyvenimo sąlygos, norint nenorint, privertia žmogų prisitaikyti prie naujai susidariusių aplinkybių. Bagdžiūnas Borden yra pilna dviguba pavardė, nereikia vartoti jokio taško tarp pavardžių.

"O, skambink per amžius, vaikams Lietuvos, Kad laisvės nevertas, kas negina jos."

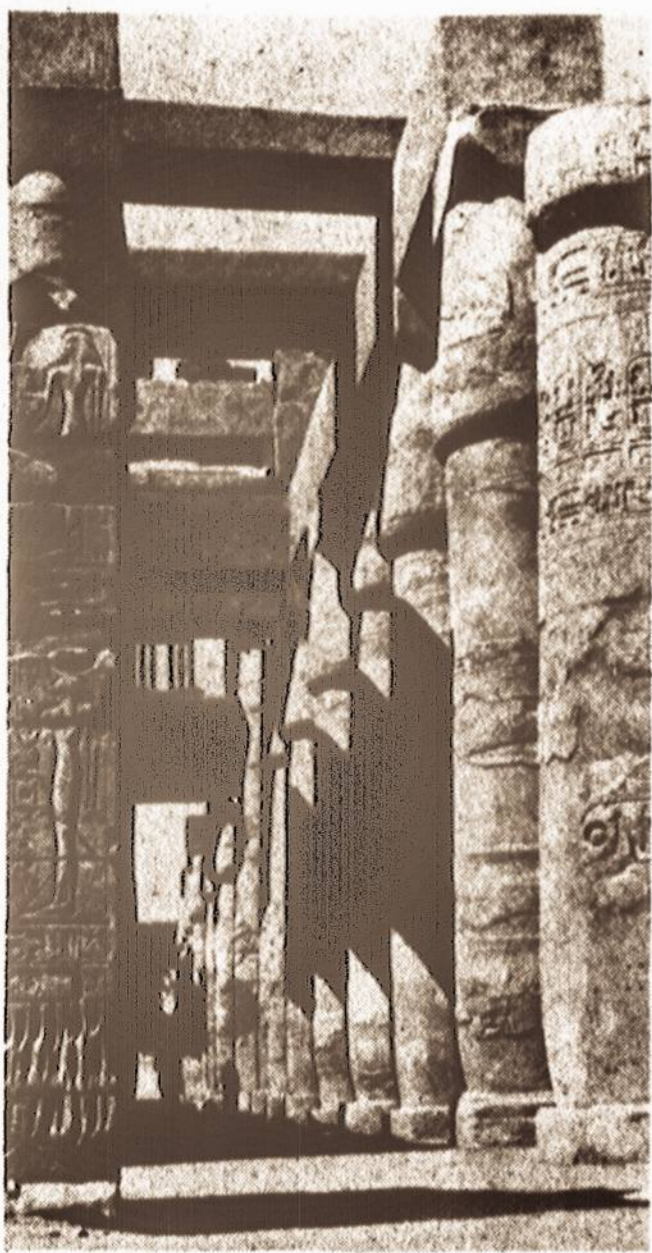
ADV. J. BAGDŽIŪNAS BORDEN

Matteson, Illinois

VIENYBĖ, 1960 m. kovo 25 d.

Kada, kur ir kaip atsirado raides?

VISOS DIDŽIOSIOS CIVILIZACIJOS YRA TURĖJUSIOS SAVO RAŠTO SISTEMAS

DIDŽIOJI KOLONADA KARNAKO SVENTYKLOJE (Egipte). Ši milžiniškų kolonų alėja, kurios statytojai gali su savo brėžiniais drąsiai sėstis drauge su moderniškų laikų architektais ir inžinieriais, įamžino faraonų vardus (apvesti linijomis (rašai) ne tiek šventyklos akmenimis, kiek tuose akmenyse įbrėžtais "šventaisiais ženklais" - hieroglifais. - Visokių archeologinių liekanų vertė nepaprastai pakyla, kai ant jų randama bet koki rašto pėdsakai.

Mūsų moderniosios civilizacijos ir nepaprastai išsivysčiusios technikos pats pirmutinis ir būtinausias įrankis yra raštas. Todėl suprantama, kad ir visos didžiosios praeities civilizacijos yra turėjusios savas rašto sistemas. Taip, visiems yra girdėtas kinų iš kelių tūkstančių ženklų susidedęs raštas, daug kas pažįsta senovės Mesopotamijos valstybių kyllaraštį bei Egipto hieroglifus, kai kam bus girdėtos Amerikos actekų, majų ir kitos mažiau žinomos rašymo sistemos. Daugumas tų sistemų, galinčių pasigirti net kelių tūkstančių metų amžiumi, jau dingę drauge su jas išugdžiusiomis civilizacijomis (pv., hieroglifai, kyllaraštis ir kt.) Net ir paskutinis senųjų rašto sistemų mohikanas - kinų raštas - jau rengiasi užleisti savo vietą vis labiau ir labiau plintančiam lotynų arba romėnų raidynui.

Kodėl lotyniškas raidynas taip plito ir tebeplinta? Pirmiausia todėl, kad tai bus bene geriausia rašto sistema (būtent, raidinė, arba garsinė), o antra, kad lotynų raidės yra tobuliausios savo forma, lengviausios rašyti ir patogiausios skaityti.

2. Kas tie finikiečiai?

Kur, kada ir kaip šios lotyniškos raidės atsirado? Kas išgalvojo šiuos 26 paprastus rašmenis, kurie tapo būtinu ir nepakeičiamu šios moderniosios civilizacijos įrankiu?

Raidžių pradžios įsivaizduojami, mes drauge su visais Europos raidynų sudarinėtojais keliaujame į senąją Romą ("visi keliai veda į Romą"). Tačiau rašto ir raidžių lyginamasis mokslas aiškiai mums sako, kad romėnų rašto mokytojai buvo graikai.

Todėl plaukiame į Graikiją, į ten, kur visos Vakarų kultūros ir civilizacijos lopšys.

Taip, helėnų genijus sukūrė minties ir meno nepralenkiamus šedev-

rus, bet, deja, *rašyti* graikai patys neišmoko! Rašyti graikus išmokė (kaip pasakoja jų legendos) iš Finikijos atplaukęs jų didvyris Kadmus, kuris jiems padovanojo finikietiškas raides.

Ir taip mes atsiduriame rytiniame Viduržemio jūros pakrastyje, kur biblijos išgarsinti Sidono ir Tyro miestai kadaise klestėjo, kur Biblio miestas, davęs vardą mūsų biblijai, guli giliai smėliu užneštas, kur Kanaano žemė plėnu ir midumi tekėjo... Tai yra kraštas, geografijoj paprastai vadinamas Syrijos ir Palestinos vardais.

Koki trys tūkstančiai metų prieš Kristų tame siaurame ir ilgame pajūrio ruože apsigyveno semitų rasės tautos: šiaurėje, Libano kalnų pašlaitėse, finikiečiai, už Libano kalnų jų artimi giminiai aramajai, į pietų rytus - moabitai, amonitai, o į pietus - hebrajų giminės. Visų šių tautų tautelių kalbos ar tarmės buvo labai tarp savęs panašios, lygiai kaip ir visa jų senų laikų kultūra. Todėl, ypač istorikai, visą Syrijos ir Palestinos senąją civilizaciją, kalbas ir net tautas vadina vienu "kanaanitų" vardu (žūr. žemėlapis).

Tačiau siauresne prasme "kanaanitais" vadinami tik šiauriniai semitai, kurie apie 12 š. pv. k. iš graikų gavo "finikiečių" vardą (graikiškai "phoinix" - raudonas kaip kraujas), ir šiuo vardu jie paprastai vadinami savo vėlesnėje istorijoje.

Šios semitiškos tautos jau gilioje senovėje buvo sukūrusios daugelį visokių vardais vadinamų valstybių - miestų, kurie, kaip ir šiandieniniai jų palikuonys, tarp savęs smarkiai lenktyniaudavo ir dažnai kariaudavo. Bet jų geografinė padėtis buvo puiki: jie sudarė tiltą tarp turtingųjų Mesopotamijos valstybių ir galingojo Egipto, ir todėl sausumos ir jūrų prekyba čia klestėte klestėjo.

Drauge su prekyba čia buvo ir įvairių kultūrų asimiliacijos bei išplatavimo centras. Tad nors beveik visą laiką dauguma šių valstybių - miestų buvo pakaitomis tai Asyrijos, tai Babilonijos, tai Egipto priklausomybėje, bet tas ne per daugiausiai jiems trukdė klestėti.

Zymiausia iš šių semitiškų tautų buvo finikiečiai: gabūs amatininkai, apskrūsi pirkkliai ir didžiai drąsūs

jūrininkai; jų laivai raizė Viduržemio jūrą tarp Egipto, Kipro, Graikijos krautų (kol graikai iš barbarų prakuto į kuone lygius jiems varžovus) ir toli į vakarus iki Tuniso ir Ispanijos. Jų garsieji miestai - valstybės buvo Ugaritas (dar anksti senovėje priešų sužlugdytas), paskui Biblias, bet ypač išgarsėjo Tyro miestas - valstybė, kai tarp 1200 ir 900 m. pr. K. jis (ir kiti jo kaimynai) galėjo džiaugtis visiškai nepriklausomybe. Tyro kolonistai įsteigė narsiąją Kartaginą, kuri vos nesugriovė kylančios Romos.

Tiek Finikijos, tiek hebrajiškos Palestinos miestų pirkkliai, savaiame suprantama, prekybos reikalams buvo reikalingi rašto. Ir todėl jie, prekiaudami daugiausia su Babilonija ir Egiptu, seniausiais laikais vartojo kyllaraštį ar hieroglifus. Bet tai buvo labai nepatogios ir sunkios rašymo sistemos: išmok tu man virš 700 hieroglifiškų ar beveik tiek pat kyllaraščio ženklų drauge su labai komplikuotu jų vartojimo būdu! Paprastesnės ir lengvesnės rašymo sistemos reikalas Finikijoje ir Palestinoje buvo jaučiamas daug labiau, negu Egipte ar Babilonijoje! (B. D.)

CYPRESS BEDDING & MATTRESS CO.

3427 Fulton Street
Brooklyn 8 N. Y.

TEL. AP 7-8802

KAM MOKĖTI BRANGIAU,
JEI GALIMA GAUTI PIGIAU

MŪSŲ KETURIOSE KRAUTUVĖSE NE
TIK DIDŽIAUSIAS LOVŲ BEI BALDŲ
PASIRINKIMAS, BET TAIP PAT IR
DIDŽIAUSIOS NUOLAIDOS.

UNESCO PASTANGOS ISGELBĖTI EGIPTO PAMINKLUS

Antanas Varnas

Tūkstančius metų Nilas maitina tuos kraštus, pro kuriuos jis teka. Tautos, gyvenančios Nilo pakraščiuose, jį garbina, dievina ir kartų jo bijosi.

Savo jausmams išreikšti, Egipto gyventojai statė Nilui ir jo dievams šventyklas. Mes iš dalies esame skolingi egiptiečiams už dabartinę mūsų civilizaciją.

Nilo pakraščiais buvo statomi didžiuliai pastatai su milžiniškomis statulomis bei prabanga. Tie pastatai išsilaikė 3-4 tūkstančius metų. Dar ir šiandien daug jų gali smėlio užpustyti. Juos reikia surasti ir atkasti. Sistematiškai kasinėjami buvo pradėti vykdyti šio šimtmečio pradžioje, tiksliau, po pirmojo pasaulinio karo. Anksčiau būdavo tik pripuolami tyrinėjami. Kadangi buvo ieškoma senovės paminklų, kultūros bei civilizacijos pradžių, o ne aukso ar urano, tai tokiems reikalams nebuvo ir nėra pakankamai lėšų. Mat, buvo galvojama: Jei tie paminklai galėjo išgulėti po smėliu virš 4.000 metų, tai jie gali ten būti dar koki šimtmetį...

Bet tai buvo klaidinga nuomonė. 1902 metais buvo baigta statyti Asvano užtvanka viduryje pirmo Nilo katarakto. Ta užtvanka buvo 100 pėdų aukščio. Dirbtinis ežeras buvo 140 mylių ilgio. Tokiu būdu vandens rezervuaras susidarydavo virš 980 milijonų kubinių metrų.

Per paskutinius dešimtmečius toji užtvanka buvo keletą kartų aukštinama. Dabartinis jos aukštis yra 146 pėdos, ežero ilgis 225 mylios, rezervuaras 5.000 milijonų kubinių metrų. Tas ežeras būna pilnas vandens devykis mėnesius per metus. Per tris vasaros mėnesius vanduo nusenka iki normalaus lygio.

Egipto gyventojų skaičiui augant, plečiantis pramonei, reikalinga daugiau maisto, o pramonei - daugiau elektros. Todėl Jungtinės Arabų Respublikos (Egipto) vyriausybė nusprendė statyti antrą milžinišką užtvanką, kuri bus 225 pėdų aukščio ir trijų mylių ilgio, o ežero ilgis - 300 mylių. Ežero paviršius bus 1.150 kvadratinė mylių ir vandens rezervuaras - 130.000 milijonų kvadratinė metrų. Tas ežeras paskandins beveik visą Nubiją. Daug vietovių atsidurs to ežero dugne. Daug žinomų garsių šventyklų bei paminklų žus amžinai, o kiek jų žus dar nesurastų, gulinčių po smėliu, to niekas nežino.

Iki ši didžiulė užtvanka bus baigta, praeis 4-5 metai. Norint išgelbėti bent dalį tų brangių paminklų, per tą laiką norima atlikti milžiniški darbai ir tai kaštuos virš 60 milijonų dolerių. Todėl Jungtinės Tautos arba UNESCO šmėsi iniciatyvos gelbėti tuos pasmerktus žūti paminklus. Sudarytas komitetas lėšoms telkti, ir jo pirmininku sutiko

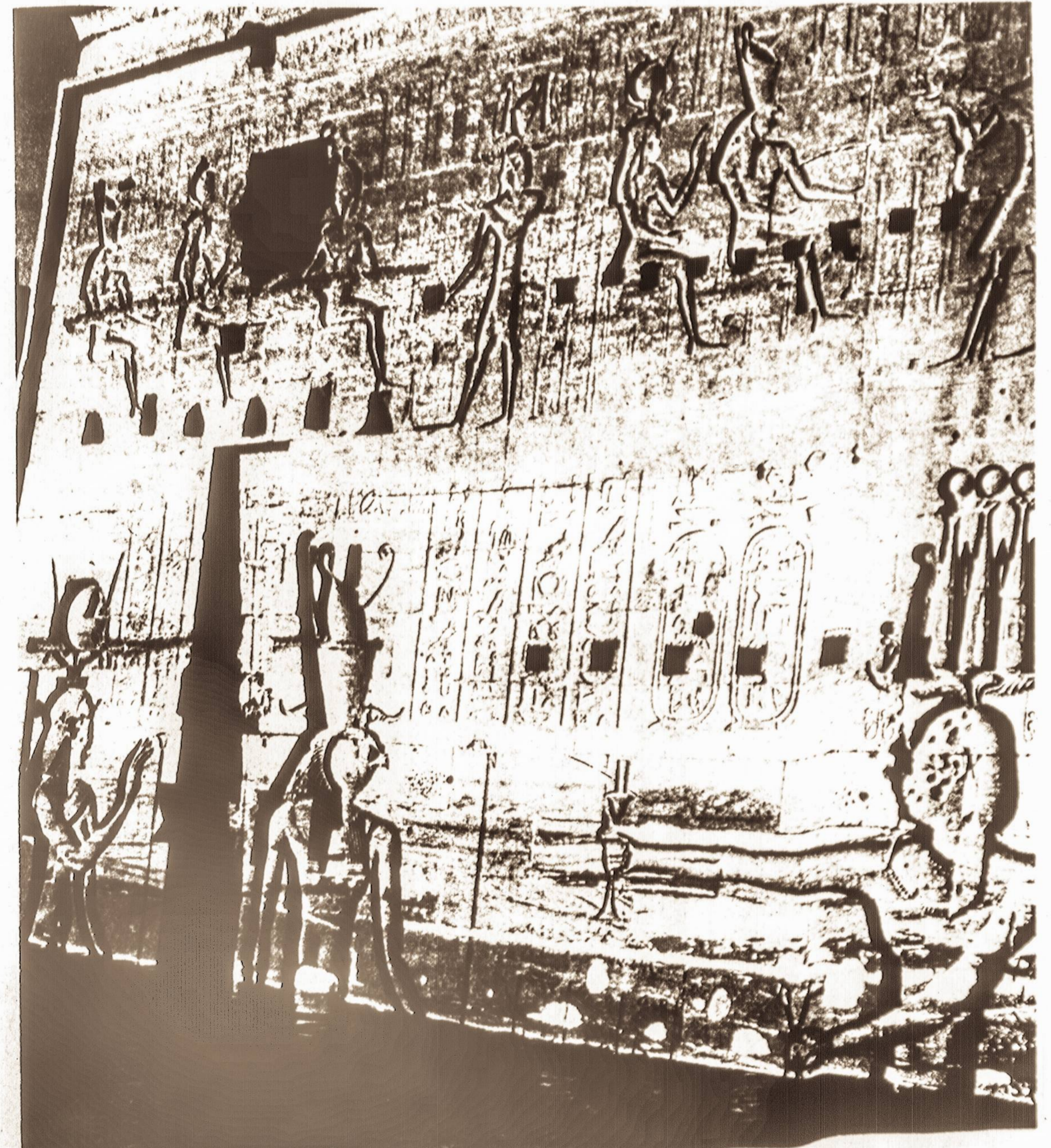
būti Švedijos karalius Gustavas Adolfas. Į komitetą įeina Jungt. Tautų gen. sek. Dag-Hammarskiöld, didžiųjų universitetų bei muziejų prezidentai ir kai kurių valstybių atstovai.

Tų paminklų savininkas - Jungtinė Arabų Respublika, siūlo 50% išgelbėto turto. Taigi tik kask ir imk. Tokiu būdu daug paminklų bus išgabenta po įvairius kraštus. Bet ar visi tie nuostabūs senovės Egipto paminklai bus išgelbėti, tai kitas klausimas.

Didžiulė šventykla Nilo pakrastyje. Statyta 1290 - 1223 m. pr. K. Matomos keturios figūros 67 pėdų aukščio. Dvi iš jų vaizduoja Faraoną Rameses II. Šventyklos aukštis 110 pėdų, ilgis 210, plotis 127. Šventyklą ir figūras manoma suplaustyti į mažesnius gabalus ir perkelti į saugesnę vietą. Apačioje matoma Faraono koja, ant kurios užsisėdęs vietos gyventojas. Šventyklos vidus taip pat papuoštas milžiniškomis statulomis, kurios palyginti gerai išsilaikiusios. Ten pat yra ir mažesni šventykla, kurią Faraonas Rameses II pastatė savo žmonai Nefertari pagerbti.

SALA PHILAE NETOLI ASWAN UŽTVANKOS
Šventykla Philae buvo pradėta statyti 360 m. pr. K., užbaigta 200 metais po Kr., Romos okupacijos metu. Sala buvo pašvęsta Saulės kultui. Devynis mėnesius į metus sala būna paskendusi po vandeniu. Šios salos šventyklas norima perkelti į netolimas dykumas. Apatinėje nuotraukoje matomos šventyklos reljefai.

AKADEMINĖS MINTYS

REDAKCINĖ KOLEGIJA: R. Arūnaitė, D. Alytaite, J. Birutis, L. Petrauskaitė, S. Sirusas, A. Rimas ir A. Šileikytė.

MEDŽIAGĄ SIŪSTI: D. Alytaitei, 21-28 Bleecker Street, Brooklyn 37, N. Y.

Studijų dienos ir mes

Bestudijuodami departamentais paverstuose Amerikos universitetuose pasigendame forumo, kur būtų išlietos kilusios mintys, svarstytos problemos, gaunamos ar perduodamos žinios ir nuomonės, kurios yra svarbios ir idomios dabar bestudijuojančiam lietuviui studentui. O ypač šių kategorijų įeina įvairios su lietuviškumu susietos problemos. Dėl šių priežasčių ir buvo suorganizuotos studijų dienos. Tai nėra universiteto paskaitų pakartojimas, kaip kažkas atsiliepi bendrai apie paskaitas suvažiavimuose, tai nėra, pagaliau, nei vien tik informacijų pasisėmimas, bet pilna prasme studijų dienos ar išgvildenimas kai kurių problemų. Studijų dienose dalyvavęs kiekvienas turi jaustis įgavęs bent naują žvilgsnį į seną problemą jei ir nebūtų sutikęs naujų idėjų. Tokia turėtų būti studijų dienų esmė ir prasmė.

Tačiau, atrodo, daugumas studentų nejaučia to noro, nes susidomėjimas studijų dienomis nyksta. O gal čia priežastis yra tame, kad daugumą studentų užsidaro atskirų studentų organizacijų veikloje, ir nesidomi bendromis studentų problemomis?

Kaip bebūtų vasario 27 d. Philadelphijoje Studijų Dienos atsidarė dalyvaujant mažiau negu 30-čiai studentų — daugiausia philadelphiečių, ir vos vienas — kitas niujorkietis ar koks kitas kaimyninis atklydėlis.

Tokiam forumui gal ir tiko problema: "Lietuviškos sąžinės sąskaita." Tai debatų tema nagrinėta šešių kolegų: D. Audėnaitės, T. Gečiauskienės, R. Kalvaičio, P. Mašalaičio, R. Tamošiūno ir A. Zukauskos, gyvai ir vaizdžiai moderuojant K. Ostrauskui. Nors tema, pirmu žvilgsniu ir atrodo prozaikiška, tačiau, gal sumanus moderatoriaus dėka, jos užteko maždaug penkių valandų diskusijoms, vienok ji tęsėsi labai trumpai, nes baigėsi salės nuomos laikas.

Buvo konstatuota, kad turime du uždavinius lietuvių — išlikti lietuviams ir prisidėti prie Lietuvos atstatymo darbo. Šios prielaidos buvo bazė visoms diskusijoms. Toliau vyko skirtumų nagrinėjimas — tarp vyresniosios kartos ir dabartinių studentų; tarp šių dviejų kartų požiūrio į lietuviškus klausimus, ypač skirtumo tarp jų reagavimų į gyvenamąją aplinką. Gale buvo suvesti nusikaltimai prieš lietuvišką veiklą, aktyviai ar pasyviai jai pakenkę. Čia vėl diskutantai davė eilę nusikaltimų, kurių didžiausi šie: pasyvumas viskam; moraliniai nusikaltimai, būdingi lietuviams, kaip pavydas ir netolerancija; ir pagaliau naivumas — nepajutimas realybės,

DALIA BULGARAUŠKAITĖ

ypač žymus vyresnioje kartoje. Nors gal ir grubioje formoje diskusijų metu vis dėlto atsispindėjo dabartinės studentijos veidas — kritiškas senajai kartai ir jų idealistinėms ir dažnai praetimi pagrįstoms lietuviško apsi-reiškimo formoms. O pačių studentų dar stipras apsisprendimas likti lietuviams, bet jau pripažįstant realiai visas kliūties ir sąlygas ir todėl darant kompromisą su aplinka, pasisavinant abiejų kultūrų dalį.

Sekmadieni po pietų, visai kitokia forma prabilo dr. Č. Masaitis apie lietuvišką sielą mūmuse. Šu poetišku jautrumu jis dėstė mūsų jausminį lietuviškumą, mūsų dvasinį ir emocinį nepasitenkinimą svetima aplinka ir mūsų dvasinę kibirkstėlę, kuri, paneigdama visus logiškus argumentus, palieka ištikima sau. Čia ir buvo vyresnios kartos atsakymas mums į klausimą — kodėl likti lietuviams. Bet iš tikro čia net ir nebuvo nagrinėta — kodėl — tebuvo tik konstatuota, kad kitaip negali būti, nebent norime tapti tik bedvasiais robotais.

Pabaigai, pranešimą darė Liet. Stud. S-gos Centro Valdybos vicepirmininkas A. Gečiauskas, kviesdamas visus aktyvesnion veiklon. Po kelių kitų pranešimų, tradiciniai išdainavus studentiškus dainų repertuarą, visi skirstėsi namo, vis dėlto išsiveždami jei ne naujų minčių, tai bent pakilusią nuotaiką.

Baigiant negalima nepaminėti Studijų Dienų rengimo komisijos susidedančios iš A. Gečiausko, J. Jurskio, R. Kalvaičio, P. Mašalaičio, V. Romanauko, R. Tamošiūno ir Z. Tamošiūnienės, ir linksnavakario rengimo komisijos M. Čikotaitė, T. Gečiauskienė, G. Mironas, A. Vasys ir A. Zukauskas.

DEŠINĖJE: V. Strolia laike savo paskaitos tema "Tarp lenčiųgėlio ir Stravinskio". APAČIOJE: Jie su dideliu dėmesiu ir rimtumu klausėsi, kaip muzikas V. Strolia kalbėjo apie muzikinės kūrybos vingius Paskaita įvyko Brooklyne praeltą šeštadienį.

J. Tysliavos, Jr. nuotraukos

"PIKTO SENIO" ŽODIS

Paskutiniu laiku Studentų Gyvenimas panaudojo kelis straipsnius kritikai ir atsakymui mano straipsnelio tilpusio Akademine Mintyse. Dalis tos kritikos kyla iš klaidingo mano minčių interpretavimo. Niekad netačiau akademikų skautų kaip

"kaubojišku heroju" kitų studentų tarpe. Norėjau tik pasakyti, kad jie dabartiniu metu yra tinkamiausia organizacija studijuojančiam lietuvių jaunimui. Tą faktą galima įrodyti gerai išdirbta kultūrine — intelektualine programa ir dabar studijuojančių narių didžiausiu skaičiumi, kuris priklauso akademinėi skautijai. Aš kritikavau S. G. tik dėl to kad, mano manymu, studentų skyrelis turėtų liesti tik dabartines studentijos problemas ir idėjas, o ne grįžti atgal į istoriją ir pan. Tokiomis temomis yra rašoma visuose laikraščiuose bei knygose, o apie dabartinį lietuvių studentų gyvenimą yra nedaug spaudos.

Kadangi kritikos straipsniai taip pat lietė mano charakterio bruožus, aš jaučiu pareigą į tai atsakyti. Aš esu beveik 22 metų, bet mano kritikas mane išvadino "piktu seniu" ar "vaiku nemačiusio universiteto." Tokie sakiniai pilni emocijos yra vartojami tik propagandinės temos rašiniuose arba kada trūksta faktų paremti mintims. Tokie žmonės bando patraukti skaitytojo jausmus naudodami jausminius būdvardžius. Kadangi S. G. straipsnis neatrodė propagandinio pobūdžio, tenka padaryti išvadą, kad mano kritikas yra žmogus,

kurį valdo jausmai, bet ne sąmone; arba žmogus, kuris nees-tetiškai vartoja emociją patraukti skaitytojų dėmesį. Tas faktas, kad mano kritikas vartoja mano vardą savęs neišduodamas, kelia klausimą, ar jis yra toks žmogus, kuris mėgsta kitus šmeižti jėms nežinanant, kad jis taip daro? Ar jis yra "studentas," kuris jau seniai baigė savo studijavimo dienas ir gėdinasi pasisakyti, kad jis dar kišasi į studentų reikalus?

Atrodo kad "kovos" studentų organizacijų tarpe vyksta tik fi-

listerių eilėse. Aš pats esu neseniai gavęs savo laipsnį ir todėl jaučiu, kad su diplomu drauge gavau teisę įsijungti į besikritikuojančių eiles.

JURGIS BIRUTIS

JOHN BALTADUONIS
FRANKFORD AVENUE
Cafe
1700 Frankford Avenue
Philadelphia, Pa.

PARDUODAMAS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBO
280 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y. mūrinis 2 aukštų namas su salėmis ir baru — restoranu. Barui — restoranui bei salėms yra baro — restorano bei kabareto licenzijos. Metinė apyvarta 50,000 dolerių. Pirkimo pasiūlymus siųsti: Amer. Liet. Piliečių Klubo Namų Pardavimo Komisijos pirmininkui ST. KARVELIUI 188 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y.

BARAS IR RESTORANAS

JULIUS DAUGMAUDIS, Savininkas
STIKLINIS BARAS. VIENA GRAŽIAUSIŲ UŽEIGŲ.
273 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-9533

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISIUNAI
Įvairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.
Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.
103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

REPUBLIC Wine & Liquor Store

MARIJONA JOKUBAITIS
ir JURGIS JOKUBAITIS

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089

Nomeikos vargonų koncertas

MIAMI, Florida. — Vasario 7 d. Gesu bažnyčioje, kuriai vadovauja jėzuitai, Zenonas Nomeika davė vargonų koncertą. Šio koncerto programoje buvo grojami Bacho, Reubke, Sowerby, Frank, Messiaen, Guilman ir Dupre kūriniai.

Po koncerto Zenoną Nomeiką sveikino koncerto klausytojai, autografų rinkėjai ir didelis skaičius koncertą klaususių muzikų: nebuvo pagailėta pagyrimų — "Mes niekad nemanėme, kad šie vargonai turi tiek daug gražių balsų ir tiek nuostabių akordų... Jūs esate neeilinis virtuozas — Jūs — genijus, kartojo Zenonui Nomeikai sveikinusiėji.

Tuoju po koncerto Miami, Florida Amerikos Vargonininkų Sąjungos Skyrius pakvietė Zenoną Nomeiką dar kartą atvykti į Miami koncertui ir groti ant didžiausių 5 klaviatūrų Miami vargonų.

Taip pat Zenonas Nomeika pakviestas koncertuoti Binghamton, N. Y. B. K.

ZENONAS NOMEIKA

Kun. John A. Sweeney, S. J., bažnyčios rektorius, kuris yra geras muzikas, puikiai groja vargonais ir pianu, pasveikino Zenoną Nomeiką ir padėkojo už techniškai labai sunkų, betmeisteriškai išbaigtą koncertą. Ir tikrai Zenonas Nomeika visus kūrinius grojo su išjautimu, jo nuostabi technika išgavo viską, ką tik galima — tikslumą, greitį, spalvas ir niansus, tuo pačiu koncertinę nuotaiką, kurią palaikė malonūs vargonų balsai ir pulkus rezonansas, kas, kūriniui reikalaujant, pasikeisdavo į moderniskus, pilnus, stiprius akordus, nuo kurių viskas drebėjo, kol staiga nutildavo arba palengva išnykdavo...

John Kraglund, Toronto (Ontario) The Globe and Mail korespondentas, muzikos kritikas, rašė: "Mr. Nomeika is a first-class organist with a meticulous interest in clarity and a greater and a greater feeling for delicate understatement than for thunderous effects."

Didelis operos pasisekimas

(Atkelta iš 3 psl.)

viau pritraukti didžiųjų laikraščių kritikų, kurie atsisako domėtis periferijų pastatymais, ypač jei sekanti opera būtų V. K. Banaičio "Juratė ir Kastytis"!

Besidžiaugiant tikrai vykusiu spektakliu, negalima nepaminti ir kitų dalyvių kaip operos moterų choro bei mažesnes partijas turėjusių solistų K. Bartulienės, J. Savrimavičiaus, prisidėjusių prie bendro gero išpildžio.

Padėkos žodis priklauso ir visai operos administracijai su Vytautu Radziumi priešakyje, įgalinusiai griebtis tokių pastatymų, kurie kaštuoja dešimtis tūkstančių dolerių ir sutraukia per 4,000 tautiečių.

Girdėjęsi linkėjimų, kad sekantis pastatymas būtų jau naujuose 30 mil. dolerių vertės parodų rūmuose, kurioje vienų salių tilps apie 5,000 asmenų. Tada galima būtų visus mūsų operos mėgėjus patenkinti vienu ypu ir leng-

V. Juknevičiaus nuotrauka

Aldona Stempuzienė Azučenos vaidmenyje ir S. Baras - Marico, Trubadūro operos spektaklyje kovo 20 d. Chicagoje. Sekantis ir paskutinis operos pastatymas bus ši sekmadienį, kovo 27 d.

Didesni dividendai priešaky

TOTAL ANTICIPATED DIVIDEND **3 3/4%*** A YEAR

Paskutinis Dividendas **3 1/2%** i metus

Dividendai išmokami 4 kartus i metus nuo depozito dienos

THE **Kings County SAVINGS BANK**

1860-----1960

ŠIMTO METŲ PATARNAVIMAS TAUOYTOJAMS

135 Broadway prie Bedford Avenue
539 Eastern Parkway prie Nostrand Ave.
Member Federal Insurance Corporation

D. KLINGA

VERTEJAS IR TAKSŲ PILDYTOJAS

337 UNION AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas EVergreen 4-1232

V. STROLIOS PASKAITA "TARP LENCIUGELIO IR STRAVINSKIO"

Akademinio Skautų Sąjūdžio New Yorko skyrius kovo 18 d. suteikė malonų šeštadienio vakarą muzikos mėgėjams, pakviestas muz. V. Strolia su paskaita tema "Tarp lenciugelio ir Stravinskio."

Muz. V. Strolia stebino klausytojus savo dideliu žinių bagažu ir nepaprastu kruopštumu, kuriuo jis šią paskaitą buvo paruošęs. Jis savo žodžius pailiustruodavo muzikinių kūrinių į juostas išrašytomis ištraukomis. Techniškai užrekoruoti jam padėjo "Bangos" savininkas Zelenis ir Vainius, o už vertingus patarimus jis padėkojo V. Tyslavienei.

Pradėjęs apie pramoginę muziką (tokia, kuri vaizduoja ką nors konkretaus), prelegentas supažindino klausytojus su dau-

gelio muzikos sričių. Buvo tiesiog nuostabu, kai muz. V. Strolia kiekvienam savo komentarami pailiustruoti turėjo atrinkęs ir tiksliai užrašęs kelių sekundžių trunkantį pavyzdį iš kokios nors operos ar simfonijos. Klausytojams neliko abejonės, kad prelegentas yra labai gerai susipažinęs su įvairiomis muzikos meno sritimis, ir idėjo daug darbo ir širdies, norėdamas šias žinias perduoti savo klausytojams.

Keturi pagrindiniai elementai sudaro muzikos esmę: ritmas, harmonija, melodija ir spalva (instrumentų parinkimas ir pan.) Šių elementų darni sintezė apšviendžia muzikinio kūrinio vertę. Nebūtina muzikinis veikalas turi atvaizduoti kokį nors realų gyvenimo faktą. Idėjos ir formos vientisumas, nesikarto-

jantis kartojimas ir kiti kriterijai iškelia arba nusmukdo kūrinio vertę.

V. Ramanauskas, Akademinio Skautų Sąjūdžio New Yorko sk. pirm. atidarė ir uždarė šį malonų vakarą. Galia, kad vos apie 30 klausytojų, daugiausia studentų, tepasinaudojo šia vertinga ir įdomia paskaita. Tą pačią dieną vykę keli parengimai su alaus bokalų, muzika, atrado suviliojo didoką būrį mūsų akademinės visuomenės.

Aleksas Stulpinas, taip pat jo brolis Antanas, abu gyvenę Hudson, Mass., prašomi atsiliepti šiuo adresu: J. Gorb, 2545 W. Marquette Rd., Chicago 29, Ill.

GERIAUSIAS
INSURANCE ir REAL ESTATE
PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave.,

Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

DR. J. JANUŠKEVIČIUS

(TĘSINYS)

Kol dar nebuvo rusų gimnazijos direktorium, dr. J. Yčas buvo man prielankus, teigė net kad imsiąs žygių suteikti man profesoriaus titulą. Tapus gi man rusų gimnazijos direktorium, mūsų santykiai pasikeitė. Dr. J. Yčas nuvyko pas Švietimo Ministerį K. Bizauską ir paveikė jį, kad jį patį paskirtų rusų gimnazijos direktorium. Aš buvau kaip tik gimnazijos komiteto pavirtintas, o dr. J. Yčas neturėjo jokio ryšio su rusų gimnazija. Jis buvo, kaip sakant, "deus ex machina." Rusų gimnazija buvo išlaikoma visuomenės, ir jai priklausė kompeticija rinkti direktorių. Švietimo ministeris neturėjo jokios teisės skirti dr. Yčą. Tas įrodė, kad Švietimo Ministerijos reikalus tvarko ne pats ministeris, o kiti. Tą pavirtino ir tolimesnė mano buities eiga. Pas mane į Panevėžį atvažiavo nešėja mano dukterėčia, kurios nebuvau visai matęs. Ji pagimdė kūdikį. Po kelių dienų dr. Yčas pranešė, kad mane atleidžia iš mokytojo pareigų, be jokios mano kaltės, paremdamas tai mano dukterėčios būkle. Dr. Yčo tikslas buvo manimi nusikratyti, kas jam ir pavyko.

Tą pačią dieną ir aš buvau beieiną pas Švietimo Ministerį. Sutikęs kelyje dr. Yčą, išgirdau, kad jis visus reikalus jau pats sutvarkęs ir jau perims rusų gimnazijos direktoriaus pareigas. Mano nuolaidumas užkirto man kelią aplankyti Švietimo Ministerį ir pareikalauti iš jo motyvų, kuriais pasiremdamas mane pašalino. Šiandieną aš to žygio nepadaręs gailiuosi. Ar nebūvo ministerio pareiga vadovautis patarle "sit audiatur et altera pars."

Dr. J. Yčo savimeilę išeidė dar štai kas. Man atvykus į Panevėžį, buvo įsteigta Kareivių Priešelių Draugija, kurios pirmininku buvau aš išrinktas. Lietuvos kariuomenė buvo dar kūrimosi stadijoje. Joje buvo dar mažai raštingų, daug net visai nemokančių rašyti. Tai istyręs, suskirsčiau kareivius į grupes, paskirdamas kiekvienai mokytojus, o

pats laikiau paskaitas patriotinio turinio mokomoms kuopoms. Tas išpopuliarino mano vardą netik kariuomenėje, bet ir gyventojų tarpe, kas pasidare dr. Yčo akyse krislu.

Šiaip dr. Yčas buvo geras žmogus ir man draugiskas, kol nesusidūrė mūsų tarnybinė konkurencija. Jo palankumas man pasirodė dar prieš Steigiamojo Seimo susirinkimą, kai Ministerių Kabineta sudarė Taryba. Dr. J. Yčas buvo numatytas į Švietimo Ministerio vietą, man pasiūlydamas viceministerio vietą. Kai buvau paskirtas rusų gimnazijos direktorium, prasidėjo jo intrigos. Ar neįrodo tai jo lankymasis rusų gimnazijos reikalų pas Švietimo Ministerį? Jis jokio reikalo toje gimnazijoje neturėjo ir ministeris jo nekviėtė. Jo valdingumas paskatino jį imtis iniciatyvos. Be to, dar vienas įvykis suerzino jį. 1922 metų Sekminių išvakarėse aplankė Panevėžį min. E. Galvanuskas su žmona prancuzaitė. Kadangi ji keletą kalbų nemokėjo, reikėjo atrasti kairą, su kuriu ji galėtų praleisti laiką. Gimnazijoje buvo prancūzų kalbos mokytoja, bet miesto komendantas jos nepriėmė, o pakviėtė mane. E. Galvanuskas buvo išvažiavęs į savo tėviskę todėl ir pirmąją Sekminių dieną teko man būti jo žmonos asistentu. Tas mano patarnavimas suteikė man ilgai naudoti. Kėdainių pirklys — žydės dukterė buvo Maskvos rusų teatro artistė. Motina norėjo ją pakviesti pas save, bet negavo valdžios leidimo. Aš paprašiau E. Galvanuską, todėl artistė galėjo aplankyti savo motiną.

Mūsų žmonėse identifikuodavo vokiečių ir protestantų. Jei kas priklausė protestantų tikėjimui, tai buvo laikomas vokiečiu. Tokia nuomonė viešpatavo net ir Švietimo Ministerijoje. Man teko sutikti mokyklose mokytojų, kurie neįėjo vokišką pavardę, ir buvo protestantai, bet kuriems trūko vokiečių kalbos žinių. Tuo labiau, ir liuteronai pastoriai netiko būti vokiečių kalbos mokytojais. Rusų gimnazijoje būsimi pastoriai mokėsi vokiečių kalbos su kitais mokiniais, gi universitete išėiti teologijos mokslus mažai jau vo-

BANGA TELEVISION

VYT ZELENIS, Savininkas
3423 FULTON STREET
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-0349

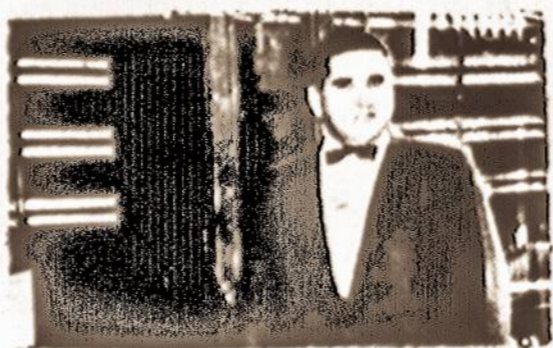
Parduodama: televizija, radijas, Hi-Fi stereo fonografai, dulkių siurbiai, oro vėsintuvai. Didelės nuolaidos Admiral ir Motorola aparatams. 40 nuošimčių nuolaidos 3laupunkt vokiškiems Hi-Fi.

Taisoma televizija, stereo Hi-Fi bei radijas. Darbo valandos kasdien iki 7 val. vak. Penktadieniais iki 9 v. v.

White Horse Tavern

BARAS, RESTORANAS IR SALE PRANAS, BRUČAS, Savininkas
Duodami polaidotuviniai pietūs

86-16 JAMAICA AVENUE
WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: Virginia 6-9519

SIMTAMECIO ATSIMINIMAI

kiečių kalbos tereikėjo. Tad iš kur galėjo toks pastorius pramokti tiksliai vokiečių kalbos. Buvo net toks atsitikimas, kad gimusi Rygoje lietuvė, ir augusi ten, buvo paskirta Švietimo Ministerijos dėstyti vokiečių kalbą. Bet jai gyvenant Rygoje, ten vyravo jau latvių kalba. Iš kur ji galėjo išmokti vokiškai tiek, kad sugebėtų mokytojauti. Raseinių gimnazijoje pastorius M. dėstė vokiečių kalbą, kuriam trūkdavo net iprastinių žodžių. Per baigiamuosius egzaminus abiturientų rašiniuose jis praleisdavo žymias klaidas, nes nežinojo net jų rašybos.

Netekęs mokytojo vietos Panevėžyje, nuvykau į Šiaulius pasiteirauti dėl darbo galimybių. Pasisekė, nes buvau priimtas į mokytojų personalą dėstyti augstesnėse klasėse vokiečių kalbą, lietuvių literatūrą ir psichologiją.

Šiaulių gimnazijoje viešpatavo dvi srovės: tikinčiųjų — katalikų ir liberalų. Direktorius K. priklausė liberalams ir paremdavo viską, kas buvo antikatalikiška. Mokytojų sąstata buvo gana margas. Tarp jų buvo vienas žydas ir vokiečių protestantė, kuri mokėjo praktišką kasdieninę vokiečių kalbą, bet kuriai trūko gramatikos žinių. Chemija dėstė D. — labai keistas žmogus. Kai pedagogų taryboje buvo keltas klausimas apie jo mokslo cenzą, direktorius pareiškė: jam žinoma, jog D. buvęs trečiojoje gimnazijos klasėje. Apskritai, D. darė ignoranto išpuilį. Jam viskas buvo "scholastika." Jau pats jo pareiškimas penktoje klasėje mokslo metų pradžioje liudija jo keistą pažinimą mokslą. Įėjęs į klasę jis paklausė mokinių, ar jie nori mokytis namie ir nemokėti arba mokytis klasėje ir gauti žinių. Laboratorijos gimnazija neturėjo. Todėl ir iš tokio chemijos mokslo buvo vien parodija.

Tvarkos atveju štai kas galima prikišti. Budėtojai nebuvo skiriami ir mokiniai po skambučio beginėdavo dar po koridorių. Iškilimų metu, kai mokiniai eidavo į bažnyčią vėliava nešini, jie žygiuodavo šaligatviu. Mano patarimas direktoriui, kad iprastai, esant iškilimams, žygiuojama gatve, buvo atmesmas. Netruko ir bolševikiškos dvasios reiškinių. Astuntos klasės mokinys buvo

pakviestas dalyvauti pedagogų tarybos posėdžiuose. Kas buvo to negirdėto įvykio iniciatorius ir kas jam padarė galą, negaliu pasakyti, nes apie tai pedagogų taryboje nei kalbos nebuvo.

Pažymėtinas dar ir štai koks atsitikimas. Gimnazijos kapelionas, dabartinis Balfo pirmininkas kun. Končius, buvo išteigęs kooperatyvą ir jam praplėsti paruošė loteriją, kurios žymiausias laimikis buvo verselis. Pačioje pradžioje vienas mokinys laimėjo tą verselį. Tuo būdu loterija neteko patrauklaus laimikio. Kad to nebūtų, kapelionas davė tam mokiniui keletą litų ir ištraukė verselį vėl į laimikių sąrašą. Sužinojusi tai, astuntos klasės mokinė Lukauskaitė bėginėjo gimnazijos koridoriuje, šaukdama: "kunigas kapelionas vagis." Tam nemaloniui įvykiui būtų padarytas galas, sudraudžiant mokinę dėl kapeliono išėjimo. Bet kažkodėl tai pasiekė Švietimo Ministeriją, kuri atsiuntė mokyklų inspektorių ištirti šio reikalo. Inspektoriui teko vaidinti taryboje rolę ir apklausti visus mokytojus. Kadangi mokytojų personale buvo keletas antikatalikų, kaip anksčiau minėjau, tardymas baigėsi kapeliono nenaudai ir jam teko pasitraukti iš gimnazijos.

Abiturientų egzaminų komisijoje aš buvau paskirtas lotynų kalbai. Tarp įvairių klausimų daviau vienam abiturientui išsmenuoti veiksmažodį "advenire. Abiturientas tarė "advenio, advenio," kirčiuodamas priešpaskutinį skiemėn. Kadangi pagal lotynų kalbos taisyklę antras skiemuo nuo galo kirčiuojamas, jei jis ilgas, o "advenio" žodyje yra trumpas, antrajame asmenyje reikia kirčiuoti trečiasis skiemuo nuo galo, reiškia advenis. Aš ir pataisiau. Lotynų kalbos dėstytojas nesutiko, ir kad išstytų kieno tiesa, direktorius su mokytoju sukė sau galvas, įieskodami, kaip reikia kirčiuoti.

Vasaros atostogų metu, pas mane atvyko iš Kėdainių kun. Gudonis ir pranešė, kad Kėdainių Apskritis Valdybos nutarimu aš išrinktas gimnazijos direktoriumi. Tai buvo 1922 m.

(Bus daugiau)

Visame New Yorke nerasiite gražesnių ir patogesnių salių kaip

GRAND PARADISE

Ką nerengtumėte - koncertą, sokius, vestuves ar prakalbas - sa'ese gali TILPTI NUO 25 IKI 2000 DALYVIŲ.
L. MOLIN - Reikalų Vedėjas
320 GRAND STREET
Brooklyn 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 7-1123

Park Florist

MATTHEW MAZEIKA
SAVININKAS

Geles pristatomos i bet kurias pasaulio vietas.

80-15 JAMAICA AVENUE
WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: Virginia 9-3117

Three Joe's Service Station, Inc.

Trys Juozai - visi trys lietuviai - rūpestingai, sąžiningai ir pigiau patarnaus jums, jei tik jūsų automobilui reikalingas bet koks - didelis ar mažas pataisymas.
COMPLETE AUTOMOTIVE REPAIRS
85-42 WOODHAVEN BOULEVARD
WOODHAVEN, N. Y.
(86th Ave. kampas, prie Jamaica Ave.)
Telefonas: Virginia 6-9683

JOSEPH ANDRUSIS INSURANCE

Perkant - parduodant namus, ar išnuomojant butus, įvairiausias reikalats, federalinių ir valstybinių taksų (Income Tax) užpildyti, pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders),

KREIPTIS

HAVEN REALTY

87-09 JAMAICA AVENUE
Woodhaven, 21, N. Y.
Telefonas: VIRGINIA 7-4477
Kasdien 9 val. ryto iki 9 v. v.
Sekm. 1 val. p. p. iki 5 v. vak.

SILVER BELL BAKING CO.

A. RADŽIŪNAS,
Savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona Pyragai vedybiniams ir kitokiems pokyliams
Patarnavimas sąžiningas ir greitas
36-40 STAGG STREET
BROOKLYN 6, N. Y.
Telefonas: STagg 2-5938

Winter Garden Tavern Inc.

VYTAUTAS BELECKAS
Savininkas

1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)
Telefonas: EVergreen 2-6440

Salė vestuvėms ir kitokioms
pramogoms. Geriausias lietuviškas
maistas prieinamomis kainomis.
POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

Arlington RESTAURANT

LIETUVIŠKAS MAISTAS
COCKTAIL LOUNGE, DINING, DANCING, CATERING
HALL FOR ALL OCCASIONS
385 ARLINGTON AVENUE at HALE AVENUE
Under BMT Jamaica Line - Norwood Avenue Station
Phone: TAylor 7-9842 ONA ir JONAS VALAIČIAI

Didžiausia paminklų gamybos
įmonė Chicagoje

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.

HAROLD E. NELSON
Prezidentas
3914 WEST 111th STREET
CHICAGO, ILLINOIS
(Prie Šv. Kazimiero kapų)

Telefonas: BEdarcrest 3-6335
KALBA LIETUVIŠKAI

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI - PHILADELPHIA, PA. -

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVEMS Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVEMS Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS ALB. BALTRUNAS-BALTON
Direktorius Reikalų Vedėjas
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVIČIUS, Direktorius
410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. STagg 2-4409

FORGIONE FUNERAL HOME

ANTHONY FORGIONE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
9 STAGG STREET BROOKLYN 6, N. Y.
Vėsinamos Kopyčios Tel. EV 8-8331 ir EV 7-3293

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS (VAIRIEMS REIKALAMS)

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.

37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket

(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

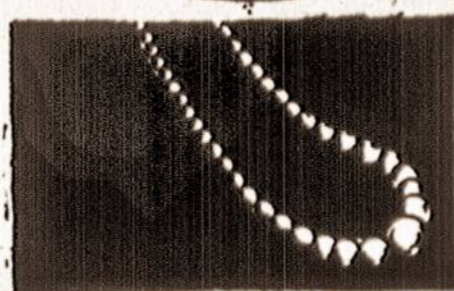
DABAR JŪS GALITE aplankyti savo gimines LIETUVOJE

ir kitas U.S.S.R. vietas
pavieniai ir grupėmis.
Tūkstančiai pasitenki-
nusių lankytojų sako
apie darbingumą
Cosmos Travel Bureau
Inc., New York
kuris tvarkė jų keliones
i (vairias Sovietų Są-
jungos dalis.

Mes padėdam Jums
sutvarkyti vizų ir
kelionių reikalus.
Informacijų dėl vizų
reikalavimų ir rezerva-
cijų, prašome rašyti ar
kreiptis

Cosmos Travel Bureau, Inc.

45 WEST 45th STREET
NEW YORK CITY, N. Y.
Tel. CI 5-7711
COSMOS padeda keliau-
tojams jau nuo 1898.

GINTARAS LIETUVOS AUŠKAS

Ivairiausios gintarinės
dovanos vyrams ir moterims
prieinamomis kainomis.

Užsakoma per paštą.
AMBER GUILD LTD.
80-19 31st Avenue

Jackson Heights, N. Y.
Tel. HA 9-5855

Pasiekiamas: auto iki 31
Ave. Northern Blvd. IND
subway iki Roosevelt Av.
IRT iki 74 St. Port Bus
iki 31 Avenue.

Mano padėka

Kovo 19 buvo ne tik mano
vardo diena, bet kartu ir mano
gimtadienis - mano septynias-
dešimt penktasis... Šios dienos
aš nepamiršiu, kol gyvas būsiu,
nes niekad nesitikėjau, kad aš
turiu tiek daug nuosirdžių drau-
gų. Tą dieną jie mane aplankė
ir man reikė savo geriausių
linkėjimų.

Juozas Siugzda

Dar kartą visiems nuosirdus
ačiū. JUOZAS SIUGZDA
Glenbrook, Conn.

KODEL VELINOSI SIUNTINIAI Į LIETUVĄ?

Šią žiemą teko girdėti nusis-
kundimų, kad siuntiniai į Lie-
tuvą labai veluoja.

Pasirodo, šią žiemą, jau
gruodžio mėnesį, Leningrado
uostas buvo užalės ir dėl to
siuntiniai išbuvo Inturiste, iki jis
surado naują kelią jiems pasius-
ti. Ši procedūra užtruko apie
penkias savaites.

Dabar siuntiniai pasiekia ad-
resotus normaliu laiku ir net
greičių negu pirma.

J. DAUGIRDAS

TAUTIEČIAI!

Pasinaudokite proga ir pasiųskite dovanų savo ar-
tūmiesiems Į LIETUVĄ. Šiam tikslui Jums sąžiningai
ir daug pigiau, negu kur kitur, patarnaus:

LITHUANIAN TRADING COMPANY ATSTOVAS JONAS DAUGIRDAS

337 UNION AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EV 4-1232, EV 7-4940 Reikalaukite katalogu

LISAUSKO MAISTO KRAUTUVĖJE VISKAS
lietuviška - sūriai, duona, rūkyti kumpiai,
skilandžiai ir kitokie gardūs dalykai.

PREKES SIUNČIAME IR PER PAŠTĄ
(išpildykite ir atsiųskite šį kuponą)

Prašau siųsti.....
(Pažymėkite prekę)

Adresas.....

Petras Lisauskas

64-09 CLINTON AVENUE, MASPETH, N. Y.
Tel. TW 4-8087

SIUNTINIAI SIUNCIAMI Į SOVIETŲ RUSIJĄ

UKRAINĄ, LIETUVĄ, BALTGUDIJĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ IR KITAS RESPUBLIKAS
Pasinaudok patikimi kruopščiai ir greitai mūsų firmos patarnavimu.

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., Inc.

135 WEST 14th STREET NEW YORK 11, N. Y. Atdara kasdien nuo 9-6; Sekm. nuo 9-4. Licensed by USSR
Tel. CHelsea 3-2583

MUSU SKYRIAI
141 Second Avenue
NEW YORK CITY
Tel. GRamercy 5-7430

332 Fillmore Ave.
BUFFALO 6, N. Y.
Tel. MOhawk 2674

39 Raymond Plaza W
NEWARK, N. J.
Tel. MARket 2-2877

11339 Jos Campau
DETROIT 12, MICH.
Tel. TOWnsend 9-8980

308 W. Fourth Street
BOSTON 27, MASS.
Tel. ANDrew 8-5040

132 Franklin Ave.
HARTFORD, CONN.
Tel. CHApel 8-4724

2134 W. Chicago Avenue
CHICAGO 22, ILL.
Tel. DICKens 2-8232

632 W. Girard Ave.
PHILADELPHIA 23, PA.
Tel. WALnut 5-8878

900 Literary Rd.
CLEVELAND 13, OHIO
Tel. TOWER 1-1461

Mūsų didžiulė ir patikima firma yra patarnavusi tūkstančiams klientų, visus geriausiai paten-
kindama. Mūsų firma 100% garantuoja siuntinių pristatymą. Kiekvienas siuntinys išsiunčiamas
laike 48 valandų ir adresatą pasiekia per 6 - 7 savaites (oro paštu laike - 12 dienų). Mūsų
raštinėse yra didelis pasirinkimas pirmos rūšies produktų. Pratykite mūsų nemokamo katalogo
su visomis informacijomis apie muitą ir persiuntimą.

VIENYBĖ

Dr. S. A. Bačkis, iki šiol šiol ėjęs Lietuvos atstovo pareigas Paryžiuje, perkellamas į Lietuvos pasiuntinybę Washingtono patarėju. Tai padaryta Lietuvos atstovo J. Kajecko iniciatyva ir diplomatinės tarnybos šefo S. Lozoraičio pritarimu.

Ant. Varnas atstovaus lietuvių Demokratų partijos konferencijoje rinkiminei programai paruošti. Konferencija įvyks Detroitė.

Dr. J. Kazickas, Neris International direktorius, grįžo iš Europos, kur jis su biznio reikalais buvo užtrukęs daugiau kaip du mėnesius.

V. Montvila, A. Rimas ir A. Šetikas sudaro naują studentų skautų korporacijos Vyties valdybą.

N. Jasiukynaitė, dailininkė, dalyvaus bendroje amerikiečių dailininkų parodoje, kuri įvyks balandžio 19 d. Salmagundi galerijoje, 47 Fifth Ave., New Yorke.

J. M. Tumavičienė, žinoma Naujosios Anglijos veikėja, siūnčia linkėjimus iš Floridos, kur ji šiuo metu atostogauja.

Helen Venis prašo pranešti, kad Maspetho Lietuvių Pillečių Klubo moterys ruošia "Bunco ir Card Party", kuri įvyks balandžio 1 d. 8 v. v. klubo salėje, 69-63 Grand Ave., Maspethė.

Mykolas Stanis, vykdamas į Miami, Floridą, aplankyti savo brolio Juozo Stanio, pakeltui susirgė - gavo širdies priepuolį. Sveiksta. Anksčiau Mykolas gyveno Verona, N. J.

Dr. J. K. Valiūnas ir dr. J. Kazickas, Neris International bendrovės direktoriai, šiemet New Yorke Lietuvių Tarybai paskyrė 250 dolerių.

A. Ignaitis prašo atitaisyti pereitame Vienybės numeryje, rašant apie dr. H. Montville-nės paskaltą, išbrovusią klaidą: jis kalbėjo apie energijos ir medžiagos tapatybę, o ne apie dvasios ir medžiagos.

Laurynas Montvila, kilęs iš Nadaukių km. Pakruojaus vals. 1925 m. gyvenęs Fort William, Ont., Kanadoje, prašomas atsilipti šiuo adresu: Antanas Zalkauskas, 325 Pine St., Jersey City, N. J.

PASIKALBĖJIMAS SU BALFO PIRMININKU

Vienybės reporteris, paskaitęs Darbininke pranešimą, kad Balfo direktoriai Liet. Pil. Klube minėjo juozapines ir "labai džiaugėsi skaniai paruoštais valgiais," kreipėsi į Balfo pirmininką kan. dr. Končių, prašydamas paimformuoti visuomenę, kas rimtesnio veikiama Balfe - kokie jo ateities planai ir t. t.

Kitame Vienybės numeryje bus paskelbtas pasikalbėjimas su kan. dr. Končium, bet tuo tarpu praneština, kad tebevargstantiems mūsų tautiečiams Vokietijoje, Balfo pirmininkas yra gavęs iš federalinės valdžios naujos šį kartą tikrai apčiuopiamos pagalbos.

STUDENTŲ DEMESIUI

Liet. Studentų Sąjungos Rinkiminė Komisija skelbia rinkimus sąjungos centro valdybos, kontrolės komisijos ir garbės teismo sudarymui 1960-1961 m. kadencijai.

Kandidatų sąrašai turi būti prisiųsti Rinkiminei Komisijai iki š. m. balandžio 1 d., 12 val. nakties (laikas ir data pagal pašto antspaudą.)

Rinkiminės Komisijos adresas: Irena Valaityte, 6800 So. Campbell Ave., Chicago 29, Ill.

Kandidatų sąrašai turi būti sutvarkyti pagal sąjungos statuto reikalavimus.

L. S. S. RINKIMINĖ KOMISIJA

MIRĖ

Ona Juškevičienė, 79 m. amžiaus, gyvenusi 507 Ridgewood Ave., mirė kovo 13 d. Palaidota kovo 16 d. iš Apreikimo parapijos bažnyčios į Šv. Trejybės kapus. Liko vyras Konstantas, du sūnūs, Petras ir Pranas, ir marčios. Laidojo S. Aromiskis.

Juzė Talačkienė, 71 m. amžiaus, gyvenusi 1146 Theriot Ave., Bronx, N. Y., mirė kovo 24 d. iš Aušros Vartų bažnyčios į St. Raymondo kapus. Paliko sūnų Joną ir dukterį Beatrice. Laidojo Salinskas.

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

Tautinės Sąjungos keturių skyrių dešimtmečio minėjimo dalyviai New Yorke.

SUKAKTUVINĖS LIETUVIŲ SPORTO ZAIIDYNĖS

Esame išvakarėse vieno iš didesniųjų sporto įvykių šiame kontinente. Būsimą dešimtmetį lietuvių jaunimas, išjungęs į Šiaurės Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjungą, tęsia žinomą visuomenei tradiciją - LIETUVIŲ SPORTINĖS ZAIIDYNĖS.

Balandžio 30 ir gegužės 1 New Yorke turi garbę rengti Dešimtasias Šiaurės Amerikos Lietuvių Sportinės Žaidynes. Jose dalyvaus virš 200 mūsų rinktinių sportininkų iš įvairių JAV ir Kanados vietovių. Jie varžysis dėl nugalėtojo vardo krepšinyje, tinklinyje, stalo tenise ir šachmatuose.

Sudarytas Organizacinis Komitetas, Lietuvių Atletų Klubas skiria ypatingą dėmesį šioms žaidynėms, kadangi jos yra neeilinės, bet sukaktuvinės - dešimtosios. Dedamos visos pastangos, jas garbingiau ir iškilmingiau praveisti.

Suprantama, kad tokių Žaidynių surengimas ir varžybų nugalėtojams dovanų - taurių parūpinimas, sportininkų apnakvindinimas ir t. t. reikalauja daug jėgų ir išlaidų. Organizacinis Komitetas prašo New Yorke lietuvių visuomenės ir organizacijų talkos: skirti piniginių aukų, dovaną bet kurios sporto šakos nugalėtojui, duoti sveikinimą ar

reprezentuoti lietuvių amerikiečių bei kitų tautybių tarpe.

Skiriamas aukas prašome siųsti sekretoriui: S. Remeza, 47 Van Siclen Ave., Brooklyn 7, N. Y., arba išdinkui: I. Gasilūnas, 311 Elderts St., Brooklyn 27, N. Y.

JAROSLAVAS KEPENIS,
Pirmininkas
SAULIUS REMEZA,
Sekretorius

NAUJAI PERTVARKYTAS LAKE HOTEL, INC.

ASBURY PARK, N. J. - Kovo 11 ir 12 dienomis įvyko "Anchor Room" atidarymas. Svečių atsilankė apie 200. Viešbučio vedėju paskirtas buvęs marinų majoras William R. Poppke. Todėl nenuostabu, kad svečių tarpe dalyvavo nemažas skaičius uniformuotų marinų karininkų.

Svečius linksmino vargonų muzika, o šokiams grojo orkestras. Naują viešbučio vadovybę sudaro: prezidentas - Edmundas Kubaitis, viceprezidentas ir sekretorius - Aleksandras Zemaitis, išdinkas - Charles W. Tisch, vietoje pasitraukusio Vytauto Tomkaus.

WALTER C. GAMGEE, dabartinis Kings County Savings Banko išdinko padėjėjas, banko direktorių nutarimu, pakaltas į viceprezidento padėjėjus. Gamgee yra gana gerai pažįstamas vietos lietuviams, nes jis vadovauja Broadway ir Bedford kampe esančiam Kings County Savings Banko ofisui, kur daugelis mūsų tautiečių laiko savo sutaupas. Gamgee šiame banke nuo 1923 m. Jis yra baigęs American Institute of Banking ir, be savo pareigų banke, yra veiklus įvairiose Staten Island, Williamsburgo bei Brooklyno draugijose. Gyvena su žmona ir sūnum Staten Island, N. Y.

VIENYBĖ, 1960 m. kovo 25 d.

Šių metų kovo 29 diena sueina vieneri metai, kai mirė mano mylima žmona

A. A. ALDONA MARIJA BERNOTAITĖ STAŠINSKIENĖ

Gėdulingos Šv. Mišios už jos vėlę bus atnašaujamos š. m. balandžio 2 dieną, šeštadienį, 9 valandą ryto, Vilniaus Aušros Vartų bažnyčioje, 568 Broome Street New Yorke.

Liūdintis vyras VYTAUTAS STAŠINSKAS